

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Natalija Jezerčič

Analiza lokalnih volitev 2006 in 2010 –
primer Mestne občine Novo mesto

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Natalija Jezerčič

Mentor: izr. prof. dr. Miro Haček

Analiza lokalnih volitev 2006 in 2010 –
primer Mestne občine Novo mesto

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

Analiza lokalnih volitev 2006 in 2010 – primer Mestne občine Novo mesto

Vsaka štiri leta potekajo v slovenskih občinah lokalne volitve, na katerih glasujemo za posamezne kandidate župane ali liste kandidatov. Svoj glas namenimo kandidatu, za katerega smatramo da je sposoben in dober vodja ter da bo uresničil kar je obljubil. V diplomskem delu sem analizirala lokalne volitve 2006 in 2010 na primeru Mestne občine Novo mesto. Te dve lokalni volitvi predstavljajo izvolitev župana Alojzija Muhiča, ki je prvi, ki je v Mestni občini Novo mesto ponovil mandat. Obakrat mu je zmago prineslo podeželje. Osredotočila sem se na analizo programa in sicer na število predvidenih projektov iz volilnega mandata 2006–2010 in realizacijo obljubljenih projektov. Ugotovila sem, da je bila realizacija projektov le 42% in da se je breme realizacije programov preneslo na naslednji mandat. Glavni vzrok za to pa lahko pripišemo nezadostnim občinskim sredstvom, neuspehu pri pridobivanju evropskih sredstev, s čimer je župan Alojzij Muhič našo občino pripeljal med najmanj uspešne mestne občine v Sloveniji.

Ključne besede: lokalne volitve, župan, mestna občina, realizacija projektov.

Analysis of local elections 2006 and 2010 – an example of the Municipality of Novo mesto

Every four years the local elections are held in Slovenian municipalities, where we vote for individual candidates for mayors or lists of candidates. We dedicate our vote to candidate, for which we believe is capable and good leader and that he will complete what he promised. In my diploma work I analyzed the local elections in year 2006 and 2010 in the case of Municipality Novo mesto. These two local elections represent the election of Mayor Alojzij Muhič, which is the first one in Municipality Novo mesto that repeated the mandate. In both cases, country side brought him victory. I focused on the analysis of the program and on the number of planned projects from the electoral mandate 2006–2010 and the realization of promised projects. I found out that the realization of projects was only 42% and that the burden of realization of the programs transferred to the next mandate. The main reason for this can be attributed to insufficient municipal resources, failure to obtain EU funds... With that, mayor of our municipality Alojzij Muhič led us among the least successful of the municipalities in Slovenia.

Key words: local elections, mayor, Municipality, realization of projects.

KAZALO VSEBINE

1	Uvod	7
2	Metodološko poglavje	9
2.1	Opredelitev problema	9
2.2	Cilji diplomskega dela	9
2.3	Hipoteza	10
2.4	Raziskovalne metode in tehnike	10
3	Teoretični del	12
3.1	Lokalna samouprava	12
3.1.1	Lokalna skupnost	13
3.2	Občina	15
3.2.1	Mestna občina	16
3.3	Naloge občine	17
3.4	Organi občine	19
3.4.1	Občinski svet	19
3.4.2	Župan	21
3.4.3	Nadzorni odbor	23
3.5	Volilni sistem	25
3.5.1	Lokalne volitve	26
3.5.2	Županske volitve	27
4	Empirična študija lokalnih volitev 2006 in 2010 v Mestni občini Novo mesto	29
4.1	Analiza lokalnih volitev 2006 MO NM	29
4.2	Analiza lokalnih volitev 2010 MO NM	36
5	Zaključek	39
6	Literatura	41
	Priloge	44
	Priloga A: Intervju z Alojzijem Muhičem, županom Mestne občine Novo mesto.	44

Priloga B: Realizacija najpomembnejših projektov iz programa stranke v mandatnem obdobju 2007-2010	53
Priloga C: Pridobivanje državnih in evropskih sredstev v obdobju 2006–2010	59
Priloga Č: Volilni program 2010-2014 in njegove prioritete	60
Priloga D: Pridobivanje sredstev v obdobju 2011-2014	64

PRIKAZ TABEL

Tabela 3.1: Prikaz števila članov občinskega sveta glede na število prebivalcev v občini	20
Tabela 4.1: Prikaz kandidatov na županskih volitvah, njihovih predlagateljev ter odstotek glasov v prvem krogu in drugem krogu volitev leta 2006	29
Tabela 4.2: Prikaz števila predvidenih projektov in realiziranih projektov z določenega področja in odstotek realiziranih projektov	31
Tabela 4.3: Prikaz kandidatov na županskih volitvah, njihovih predlagateljev ter odstotek glasov v prvem in drugem krogu volitev 2010.....	36

PRIKAZ GRAFOV

Graf 4.1: Prikaz števila predvidenih projektov volilnega programa in število realiziranih projektov v mandatu 2006-2010	32
Graf 4.2: Prikaz vzrokov za neizvedbo predvidenih projektov v mandatnem obdobju 2006-2010	33

PRIKAZ SLIK

Slika 3.1: Lokalna demokracija – prikaz neposrednega in posrednega odločanja v občini (Oblikovano po ZLS).....	25
--	----

SEZNAM KRATIC

CEROD Center za ravnanje z odpadki dolenjske

DeSUS	Demokratska stranka upokojencev Slovenije
LDS	Liberalna demokracija Slovenije
MO	Mestna občina
Nsi	Nova Slovenija
RINMP	Radi imamo Novo mesto in podeželje
RS	Republika Slovenija
SD	Socialni demokrati
ŠL	Športna lista
SLS	Slovenska ljudska stranka
US	Ustavno sodišče
ZLS	Zakon o lokalni samoupravi
ZzD	Zveza za Dolenjsko

1 Uvod

Diplomsko delo se ukvarja s pojmom lokalnih volitev v Mestni občini Novo mesto. Lokalne volitve so v Republiki Sloveniji dokaj nov pojav, saj so bile prvič izvedene šele leta 1994, kar pomeni, da smo imeli leta 2010 šele pete lokalne volitve. »Skozi zgodovino so se lokalne volitve v veliki meri formalizirale. V precejšnji meri je k temu botroval razvoj lokalne samouprave, ki je privedel do večjih in kompleksnejših lokalnih skupnosti, v katerih so različne oblike neposredne lokalne demokracije le stežka izvedljive« (Haček 2004, 23). Namen diplomskega dela ni analizirati splošnih značilnosti lokalnih volitev, temveč rezultate oziroma izid na lokalnih volitvah 2006 in 2010, ki so prinesle zmago Alojziju Muhiču. Prav tako se bom v diplomskem delu osredotočila na volilni program in realizacijo obljubljenih projektov.

K pisanju diplomskega dela z omenjenim naslovom me je navedlo dejstvo, da je Alojzij Muhič prvi novomeški župan, ki je ponovil mandat na lokalnih volitvah. »Lokalne volitve se odvijajo v mnogo manjši skupnosti kot je država, kar pomembno vpliva tako na samo organizacijo volitev kot tudi na njihov pomen« (Haček 2004, 24). Ob tem dejstvu bi dodala, da to vpliva tudi na večjo povezanost in poznavanje med ljudmi, kar pri Alojziju Muhiču zagotovo igra veliko vlogo zaradi njegovih preteklih delovnih izkušenj.

V mojem diplomskem delu je ključnega pomena analiza volilnega programa Mestne občine Novo mesto v volilnem mandatu 2006–2010. Na volitvah vsak kandidat predstavi volilni program, ki ga bo tekom svojega županovanja poskušal v čim večji meri realizirati. Presenetilo me je dejstvo, da so se v volilnem štabu Alojzija Muhiča na lokalnih volitvah 2010 predstavili s sloganom: »NADALJUJEMO ZAČETO«. To je vzbudilo moje zanimanje, da pristopim k temu in analiziram kaj je bilo obljubljeno in kateri projekti so bili realizirani.

Tako sem na začetku diplomskega dela opredelila raziskovalni problem in cilje, ki me bodo vodili skozi pisanje. Prav tako sem si zastavila hipotezo, ki jo bom s pomočjo empiričnega dela potrdila ali ovrgla. V tretjem poglavju sem predstavila teoretična izhodišča za najpomembnejše dele, ki se navezujejo na moje raziskovanje. V empiričnem delu, ki bo razdeljeno na dva poglavja pa bom analizirala lokalne volitve v Mestni občini Novo mesto 2006, kjer bom

predstavila izide v obeh krogih volitev, nato pa bom podrobno predstavila predvidene projekte iz različnih področij, število realiziranih in tudi nerealiziranih projektov ter v tem primeru vzrok za njihovo neizvedbo. V drugem delu pa bom analizirale lokalne volitve v Mestni občini Novo mesto 2010, kjer bom predstavila izide obeh krogov županskih volitev in analizirala volilni program za mandat 2010–2014. V zaključku bom tako podala celostno mnenje glede načina županovanja Alojzija Muhiča, kjer bom potrdila ali ovrgla hipotezo.

2 Metodološko poglavje

2.1 Opredelitev problema

Župan predstavlja osrednjo osebnost v občini, z zadnjo spremembo Zakona o lokalni samoupravi, ki je začela veljati dne 18.11.1998, pa je postal ključna figura v občini, saj je nasproti občinskemu svetu izrazito pridobil na politični moči (Haček 1999, 225).

Od uvedbe sistema lokalne samouprave naprej se še posebej v velikih mestnih občinah čuti potreba po strokovnjakih, ki imajo občutek za poslovodstvo – menedžerjih, ki zmorejo na svojih področjih izpeljati posamezne naloge občinske uprave uspešno ob čim manjših stroških (Brezovšek in Haček 2001, 395). Za sposobnega vodjo in človeka z veliko predhodnimi izkušnjami, se je označil tudi aktualni župan Mestne občine Novo mesto Alojzij Muhič, ki je zase v odnosu do drugih tekmecev izjavil: »Drugi nimajo toliko prakse, toliko izkušenj, tudi niso opravljali toliko različnih del in iz tega razloga so bili v nekoliko manj pomembnem položaju ali manj dojemljivi« (Muhič 2011).

Raziskovalni problem diplomskega dela prvenstveno predstavlja realizacija projektov zastavljenih v volilnem mandatu 2006–2010. Vsaka štiri leta, ko potekajo lokalne volitve, kandidati za župana predstavijo svoj volilni program, v katerem so opredeljena področja in projekti, katera bodo izvedli. Prav tako je znan občinski proračun in sredstva tujih virov,¹ ki jih nameravajo uporabiti za izvedbo projektov. Dejstvo je, da pred volitvami beremo in poslušamo o tem, kaj bo kateri kandidat uresničil, resničnost obljub pa se pokaže ob izteku mandata, kjer lahko črno na belem preverimo, kaj od obljubljenega je bilo tudi izvedeno.

2.2 Cilji diplomskega dela

Pri opredelitvi ciljev naloge izhajam iz opredelitve problema. Cilj diplomskega dela, z naslovom Analiza lokalnih volitev 2006 in 2010 – primer Mestne občine Novo mesto, bo analizirati volilni

¹ Tuji viri, ki so navedeni v načrtu razvojnih programov za MONM: državni proračun, Kohezijski skladi, Strukturni skladi EU-kultura, šport, komunikacije, infrastruktura, ostale občine, Ministrstvo za promet in javno-zasebno partnerstvo.

program iz mandata 2006–2010 in ugotoviti, kateri projekti so bili obljubljeni ter kateri so bili v omenjenem mandatu realizirani.

Prav tako bom analizirala volilni program za mandat 2010–2014, s pomočjo katerega bom ugotovila, kateri projekti iz mandata 2006–2010 se v sedanjem mandatu ponovijo in kateri so vzroki za njihovo ne izvedbo.

Dejavnikov za ponovno izvolitev je več, vendar se bom osredotočila na vidik realizacije projektov, ki so bili obljubljeni na lokalnih volitvah leta 2006. Glede na to, da je Alojzij Muhič prvi novomeški župan, ki je na lokalnih volitvah 2010 ponovil mandat, me bo zanimalo, ali je na to vplivala realizacija obljubljenih projektov iz različnih področij.

2.3 Hipoteza

Glede na zastavljene cilje bom v diplomskem delu skušala preveriti naslednjo izhodiščno hipotezo:

H1: Način županovanja v mandatnem obdobju 2006–2010 je pripomogel k ponovni izvolitvi župana na lokalnih volitvah 2010 Mestne občine Novo mesto.

Za kazalnik načina županovanja sem določila:

- število realiziranih projektov v mandatnem obdobju 2006–2010,
- pridobitev evropskih sredstev za izvedbo projektov in
- sklenitev javno-zasebnih partnerstev.

2.4 Raziskovalne metode in tehnike

Za raziskovanje zastavljenega problema je potrebna kombinacija različnih metodoloških pristopov, s katerimi širimo verodostojnost zbranih podatkov (Majchrzak 1984, 66). Glede na zastavljen koncept diplomske naloge, bom uporabila naslednje metode in tehnike:

- Analiza primarnih virov – analizirala bom Zakon o lokalni samoupravi, volilni program župana Alojzija Muhiča iz leta 2006–2010 in 2010–2014, Zakon o ustanavljanju občin in Zakon o lokalnih volitvah.
- Analiza sekundarnih virov – (analiza že obstoječih podatkov) analizirala bom literaturo, ki se nanašajo na lokalne volitve, lokalno samoupravo, občino, volilni sistem, poglavja iz zbornikov, članke iz revij in časopisov.
- Analiza vsebin medijev in internetnih virov – pred volitvami mediji veliko oglašujejo o delovanju kandidatov, tako da bom pregledala vsebine medijev in takratno poročanje o kandidatu za župana Alojziju Muhiču.
- Metoda deskripcije – metoda opisovanja dejstev, kakšna je bila vsebina volilnega programa, kaj od obljubljenega je bilo izpolnjeno v mandatu; je metoda urejanja podatkov pridobljenih na podlagi analize primarnih in sekundarnih virov, opisovala bom teorije in koncepte, ki so značilni za lokalno samoupravo, občino, volilni program in župana.
- Metoda komparacije – primerjala bom volilni program iz leta 2006 in leta 2010, kjer bom izvedela, katere so bile volilne tematike, kaj je bilo v mandatu 2006–2010 uresničenega ter katere so bile volilne tematike 2010.
- Družboslovni intervju – Družboslovni intervju je najpogostejša in nezamenljiva raziskovalna metoda za pridobivanje novih/primarnih podatkov (Grdešić 2006, 64). S to metodo bom pridobila relevantne podatke, mnenja in stališča s strani strokovnjakov. Glede na zastavljeno temo, bom intervju poskušala pridobiti od sedanjega župana MO Novo mesto Alojzija Muhiča in profesorja na Splošni Gimnaziji Novo mesto Uroša Lubeja, ki je urednik revije Park in komentator na spletnem portalu omenjene revije.

3 Teoretični del

3.1 Lokalna samouprava

Prvotne oblike lokalne samouprave segajo daleč v zgodovino, ko so kralji, plemiči ali fevdalni gospodarji podeljevali mestom poseben pravni položaj oziroma status svobodnih mest. Šele v 19. stoletju je lokalna samouprava začela postajati del celovitega državnega sistema, še posebej v Ameriki in Zahodni Evropi (Sruk 1995, 187).

Po osamosvojitvi Republike Slovenije (v nadaljevanju RS) pomeni eno najpomembnejših državotvornih dejanja uvedba lokalne samouprave (Brezovšek in drugi 2008, 165).

9. člen Ustave RS pravi: »V Sloveniji je zagotovljena lokalna samouprava.«

Da lahko govorimo o obstoju lokalne samouprave, mora biti izpoljenih več pogojev. Bistveni elementi samoupravnosti so:

- **teritorialni element** (pogoj je obstoj lokalnih skupnosti, ki je skupnost ljudi na določenem ozemlju, ožjem od države, ki jih povezujejo skupne potrebe, skupni interesi in zavest o pripadnosti),
- **pravni element** (država mora lokalnim skupnostim priznati pravni obstoj – ustanoviti jih mora kot pravne osebe),
- **funkcionalni element** (država mora na lokalne skupnosti prenesti določene pristojnosti, določen del oblasti. Ponavadi so to javne zadeve lokalnega pomena – v tem delokrogu je tudi bistvo lokalne samouprave. Država lahko poleg teh, t. i. izvirnih pristojnosti, na lokalne skupnosti prenese tudi naloge državne uprave. V takem primeru gre za prenesene pristojnosti),
- **organizacijski element** (lokalne skupnosti morajo imeti svoje avtonomne organe, izvršilno strukturo in upravo, ki zagotavlja strokovno podporo pri političnem odločanju in neposredno izvršuje sprejete politične odločitve. Izvršilni organi so lahko individualni – župan, ali kolegijski, lahko so izvoljeni neposredno ali pa jih imenuje lokalni predstavniški organ, kateremu so nato odgovorni) in

- **materialno-finančni element** (lokalnim skupnostim morajo biti zagotovljeni materialni in finančni pogoji za delovanje in izvajanje vseh pristojnosti. Viri morajo biti stabilni in morajo temeljiti na lastnih prihodkih in ne toliko na državnih transferih. Imeti mora finančno avtonomijo – možnost samostojnega odločanja o javni porabi)

(povzeto po Virant 2009, 173–174).

Problem opredelitve pojma lokalne samouprave je v tem, da v teoriji ni njene enotne definicije, niti ni v primerjalnem pravu njene enotne ureditve (Vlaj 2006, 65). Opredelitev lokalne samouprave je v vsaki literaturi drugačna, lahko rečemo, da je opredelitev toliko, kolikor je avtorjev.

»Ustava Republike Slovenije zagotavlja pravico do lokalne samouprave prebivalcem RS, kar je v skladu z Evropsko listino lokalne samouprave« (Vlaj 1998, 23). Po Evropski listini je pravica do lokalne samouprave eno temeljnih demokratičnih načel v državah članicah Sveta Evrope, kar pomeni, da imajo prebivalci v lokalnih skupnostih pravico odločati o bistvenem delu lokalnih zadev javnega pomena. Lokalna samouprava po tej listini označuje pravico in sposobnost lokalnih oblasti, da v mejah zakona urejajo in opravljajo bistveni del javnih zadev v lastni pristojnosti in v korist lokalnega prebivalstva (Vlaj 1998, 27).

Lokalna samouprava je le ena izmed oblik samouprave. Lokalna samouprava je lokalna skupnost, ki ji država prizna status samoupravnosti, gre za teritorialno samoupravo (zajema ljudi, ki živijo na nekem teritoriju) (Šmidovnik 1995, 28). Lokalno samoupravo tvorijo pravno urejena razmerja v lokalni skupnosti in sicer na področju odločanja o skupnih javnih zadevah (avtonomno odločanje ko gre za dejansko samoupravo).

3.1.1 Lokalna skupnost

Lokalna skupnost je nosilec lokalne samouprave, njeni bistveni elementi po Vlaju so:

- določeno ozemlje,
- ljudje, ki so naseljeni na tem ozemlju,
- skupne potrebe in interesi teh ljudi,

- dejavnosti za zadovoljevanje teh potreb in
- zavest ljudi o skupnosti, ki ji pripadajo (Vlaj 1998, 17).

Lokalne skupnosti so navzven odprte skupnosti. Lokalna skupnost ni pravni pojem, ampak družbeni pojav, ki obstaja neodvisno od naše normativne volje. Gre za naravno skupnost, ki nastane na posameznem ožjem ozemlju kot posledica nujnosti uresničevanja določenih skupnih interesov ljudi, pogojenih s skupnim bivanjem na tem območju (Mlinar v Vlaj 2006, 66).

Šmidovnik je lokalno skupnost opredelil kot:

1. lokalna skupnost je tista teritorialna družbena skupnost, kjer na najnižji ravni nastajajo določene skupne potrebe prebivalstva, ki jih je mogoče reševati le na skupen način,
2. lokalna skupnost je naravna družbena skupnost, ki nastane z oblikovanjem naselja oziroma z naselitvijo ljudi na določenem območju in
3. lokalna skupnost obstaja ne glede na to, ali ji država prizna kak pravni status ali ne (Šmidovnik 1995, 17–18).

Lokalna skupnost je družbena skupnost na določenem območju, navadno na območju enega ali več medsebojno povezanih naselij. To je naravna življenjska skupnost, nastala z naselitvijo ljudi na določenem območju. Gre torej za družbeno skupnost, bistveno manjšem od območja države, ki je tako razdeljeno na večje ali manjše število lokalnih skupnosti. Seveda pa se lokalne skupnosti znotraj države med seboj zelo razlikujejo po velikosti in številu prebivalcev, saj imajo naravo lokalne skupnosti tako manjša naselja ali skupine naselij kot tudi velika mesta in tudi velemesta (Grad 2007, 325).

Kot delovno področje samoupravnih lokalnih skupnosti Ustava RS v 140. členu določa, da spadajo v pristojnost občine »lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine«.

Z vidika demokratične vladavine bi bilo idealno, da bi prebivalci lokalne skupnosti upravljali samo neposredno, da bi vse odločitve v celoti sprejemali sami. Vendar to v sodobni lokalni skupnosti ni mogoče zaradi raznovrstnih in zapletenih potreb (Brezovšek in drugi 2008, 165).

V nadaljevanju ustava določa, da se z zakonom lahko prenese na občine opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če država zagotovi ustrezna sredstva. V prenesenih zadevah iz države opravljajo državni organi tudi nadzor nad primernostjo in strokovnostjo njihovega dela. Do ustavnih sprememb leta 2006 je bilo za prenos nalog iz državne na lokalno skupnost zahtevano predhodno soglasje lokalne skupnosti. Po novi ureditvi pa je zahteva po soglasju ukinjena (Žagar 2007, 17).

Država ne sme posegati v zajamčeno področje izvorne pristojnosti občine, zato je ustava lokalno samoupravo zaščitila pred neupravičenimi posegi države. Sicer pa je ustavna opredelitev delovnega področja lokalnih skupnosti ozka in deloma odstopa od sodobnih evropskih ureditev, kjer v pristojnost občine spadajo vse najpomembnejše javne zadeve lokalnega pomena (Ribičič 1988, študijsko gradivo).

3.2 Občina

Zakon o lokalni samoupravi (v nadaljevanju ZLS) definira občino kot temeljno lokalno samoupravno skupnost (ZLS, 13. čl.). V tej opredelitvi so zajete tri sestavine, ki so značilne za občino in sicer:

1. da je občina glavni oziroma najvažnejša oblika lokalne samouprave,
2. da je oblikovana v okviru naravne, zgodovinsko nastale lokalne skupnosti, kakršne so naselja – posamezna ali več naselij povezanih s skupnimi interesi in
3. da ima položaj samoupravnosti – z vsebino, kakor ga določa sistemska zakonodaja o lokalni samoupravi v posamezni deželi (Šmidovnik 1995, 63).

V 13. členu ZLS je zapisano, da mora biti občina sposobna zadovoljevati potrebe in interese svojih prebivalcev in izpolnjevati druge naloge v skladu z zakonom. Zagotovljeni morajo biti naslednji pogoji:

- popolna osnovna šola,
- primarno zdravstveno varstvo občanov (zdravstveni dom ali zdravstvena postaja),
- komunalna opremljenost (oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, oskrba z električno energijo),

- poštne storitve,
- knjižnica (splošna ali šolska) in
- prostori za upravno dejavnost lokalnih skupnosti (ZLS, 13. čl.).

V zgodovinskem obdobju so oblike družbenega povezovanja ljudi na omejenem teritoriju, starejše od države. Obstajale so še preden jim je sila monopolizacije na določenem področju uvedla državno oblast (Pusić 1985, 308). Danes pa so te skupnosti, kot je občina zakonsko omejene glede imena, grba, števila prebivalcev... V ZLS² je določeno, da mora imeti občina najmanj 5.000 prebivalcev. Odstopanje je dovoljeno v primeru, če gre za ustanovitev nove občine z združitvijo dveh ali več občin ali zaradi geografskih, obmejnih, narodnostnih, zgodovinskih ter gospodarskih razlogov, kjer pa ne sme biti manj kot 2.000 prebivalcev.

3.2.1 Mestna občina

Poznamo več vrst občin: podeželske, mestne in občine s posebnim statusom.³ ZLS določa tudi pogoje za ustanovitev mestne občine. Pogoji so zapisani v 16. členu omenjenega zakona.

Posebno pomemben za mestne občine je 141. člen Ustave RS, ki pravi, da mesto lahko pridobi status mestne občine po postopku in ob pogojih, ki jih določa zakon (Brezovšek in Haček 2001, 398). Mestna občina se ustanovi na območju mesta, zaradi enotnega prostorskega in urbanističnega urejanja, zadovoljevanja komunalnih potreb in planiranja razvoja. Mestna občina je gosto in strnjeno naselje ali več naselij, povezanih v enoten prostorski organizem in mestno okolico, ki jo povezuje dnevna migracija prebivalstva.

Mesto pridobi status mestne občine, če ima najmanj 20.000 prebivalcev in najmanj 15.000 delovnih mest, od tega najmanj polovico v terciarnih in kvartarnih dejavnostih in je geografsko, gospodarsko in kulturno središče svojega gravitacijskega območja. Mestno občino ustanovi Državni zbor z zakonom po prej opravljenem referendumu, s katerim se ugotovi volja

² Glej 13. a člen ZLS.

³ Občinam s posebnim statusom država zagotavlja dodatna sredstva (Vlaj 1988, 228).

prebivalcev na določenem območju ter po postopku, ki ga določa poseben zakon. Z zakonom se določita območje in ime mestne občine.

Območje Mestne občine Novo mesto je notranje členjeno na 23 krajevnih skupnosti (krajevne skupnosti, novomesto.si).

V Sloveniji ima status mestne občine 11 mest: Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje.

3.3 Naloge občine

Naloge občine so predvsem upravljanje z občinskim premoženjem, omogočanje gospodarskega razvoja, ustvarjanje možnosti za gradnjo stanovanj ter skrb za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj, načrtovanje prostorskega razvoja in tako dalje (naloge občine, Ministrstvo za javno upravo). Prav tako lahko občina v skladu z zakoni poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru javnih financ določa svoj proračun (ZLS,⁴ 20. čl.).

Naloge občine je mogoče razdeliti zlasti na urejanje družbenih razmerij v občini, torej na njeno normativno pristojnost ter na izvajanje predpisov (lastnih ali državnih). Prva naloga je v zakonu izražena zlasti z izrazom ureja, druga pa z različnimi izrazi, kot so upravlja, skrbi, pospešuje in podobno. Po vsebini pa so naloge občine predvsem v tem, da gospodari z občinskim premoženjem, zagotavlja red in mir ter zagotavlja opravljanje komunalnih, socialnih in okoljevarstvenih nalog (Grad 2007, 335).

Pristojnosti občine se nanašajo na izvirne in prenesene pristojnosti.

- **Izvirne pristojnosti občine**

Izvirne pristojnosti občine lahko razvrstimo po petih glavnih funkcijah, za katere je občina kot javnopravna skupnost odgovorna.

1. *Servisna funkcija*

⁴ Podrobnejše naloge občine so navedene v 21. členu.

Funkcija se kaže v odgovornosti občine za izvajanje lokalnih javnih služb, kot so gospodarske, negospodarske, obvezne in neobvezne;

2. Gospodarjenje z lokalno infrastrukturo ali lokalnim javnim dobrim

Ta funkcija se nanaša na površine, objekte ter naprave, ki so namenjene splošni rabi;

3. Pospeševalna (razvojna) funkcija

Občina pri tej funkciji pospešuje razvoj gospodarskih dejavnosti (obrt, turizem itd.) in negospodarskih dejavnosti (kulture itd.), varstva okolja, gradnjo neprofitnih in socialnih stanovanj. Pospeševalni ukrepi so finančni, prostorski, infrastrukturni itd.;

4. Funkcija prostorskega urejanja

S prostorskim planiranjem in sprejemanjem prostorskih izvedbenih aktov občina razmešča dejavnosti in določa namembnost občinskega prostora, Pristojen za sprejemanje planov je občinski svet. S prostorskimi izvedbenimi akti občina v skladu s plani podrobneje razdeli rabo področij. Ti so podlaga za izdajanje lokacijskih dovoljenj. S tem je dovoljen poseg v prostor;

5. Regulativna funkcija

V okviru te funkcije občina kot javnopravna skupnost na prisilen način ureja pravna razmerja na svojem področju. Ta funkcija se v veliki meri povezuje z ostalimi funkcijami občine (Virant 2004, 175).

• **Prenesene pristojnosti občine**

»Prenesene pristojnosti občine so rezultat procesa dekoncentracije državne uprave. Za razliko od izvirnih pristojnosti, pri katerih gre za samoupravo v lastnih zadevah, gre pri prenesenih pristojnostih zgolj za to, da se na občinske organe prenese izvrševanje zakonov in podzakonskih predpisov zaradi večje racionalnosti« (Virant 2004, 176).

Država lahko z zakonom prenese na občino opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti (prenesene naloge), ki se lahko racionalneje in učinkoviteje opravljajo v občini. V tem primeru država zagotovi ustrezna sredstva. Opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti se lahko prenese na vse občine, na mestne občine, na občine na določenem območju ali na posamezno občino (ZLS, 24. čl.).

Način razmejitve pristojnosti med lokalno samoupravo in državo je izrednega pomena, še zlasti ko govorimo o reformi lokalne samouprave. Pri nas so prejšnje občine – komune – opravljale v glavnem naloge za državo, zato je bila ena izmed najpomembnejših komponent reforme lokalne samouprave nova razmejitev pristojnosti med občinami in državo.

Z Zakonom o upravi (Uradni list RS št. 67/94, 20/95, 29/95 odločba Ustavnega sodišča) so bile na državo prenesene vse upravne funkcije občin, določene z zakonodajo. Ker so bile prenesene tudi tipične lokalne zadeve (izvirne pristojnosti občin), je ustavno sodišče (v nadaljevanju US) takšno ureditev razveljavilo. Tako je prišlo do sprejema zakona o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31.12.1994 opravljale občine. Ker navedeni zakon ni dosledno upošteval odločbe US, ki nasprotuje podržavljanju funkcij, ki so zadeva lokalnih skupnosti, je tudi v ta zakon poseglo US in odločilo, da se razveljavi prenos funkcij, ki se nanašajo na grobišča in grobove borcev, del pristojnosti s področja urejanja prometa, lokalne ceste in nekatere druge. Poleg tega je US razveljavilo del prenosa pristojnosti na državo, kjer ni upoštevan poseben ustavni položaj mestnih občin (Žagar 2007, 28).

3.4 Organi občine

ZLS govori o organih občine v IV. poglavju. Ti organi imajo vlogo **neposrednega odločanja** v občini. Mednje spadajo:

1. občinski svet,
2. župan in
3. nadzorni odbor.

3.4.1 Občinski svet

Občinski svet je najvišji organ odločanja v vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine (ZLS, 29. čl.). Občinski svet je izvoljeni predstavniški organ občine z generalno pristojnostjo za odločanje o zadevah iz okvira pravic in dolžnosti občine (Vlaj 1998, 274).

Občinski svet je predstavniško telo, ki ga volijo prebivalci občine za obdobje štirih let.

Grad je zapisal, da ima občinski svet v okviru pravic in dolžnosti predvsem urejevalno funkcijo, volilno funkcijo in nadzorno funkcijo ter funkcijo odločanja o konkretnih zadevah (Grad 2007, 338).

V zakonu je opredeljeno, da lahko občinski svet sestavlja od 7 do 45 članov. Število članov občinskega sveta je določeno v statutu občine. ZLS⁵ je v predhodnih in končnih določbah za prve volitve določil število članov občinskega sveta glede na število prebivalcev v občini (Glej Tabela 3.1).

Tabela 3.1: Prikaz števila članov občinskega sveta glede na število prebivalcev v občini

Število prebivalcev v občini	Število članov občinskega sveta
Do 3.000 prebivalcev	7 – 11 članov
Do 5.000 prebivalcev	12 – 15 članov
Do 10.000 prebivalcev	16 – 19 članov
Do 20.000 prebivalcev	24 – 27 članov
Do 30.000 prebivalcev	28 – 31 članov
Preko 100.000 prebivalcev	36 - 45 članov

Vir: ZLS (2005, 116. člen).

Občinski svet na sejah sprejema odločitve z večino opredeljenih glasov navzočih članov. Če je na seji navzoča večina članov občinskega sveta, sklepa veljavno. Delo občinskega sveta je urejeno s poslovníkom.

Po ZLS občinski svet v okviru svojih pristojnosti:

- sprejema statut občine,
- sprejema odloke in druge občinske akte,
- sprejema prostorske in druge plane razvoja občine,
- sprejema občinski proračun in zaključni račun,
- daje soglasje k prenosu nalog iz državne pristojnosti na občino,
- imenuje in razrešuje člane nadzornega odbora ter člane komisij in odborov občinskega sveta,

⁵ 116. člen Zakona o lokalnih volitvah.

- nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave glede izvrševanja odločitev občinskega sveta,
- imenuje in razrešuje predstavnike občine v sosvetu načelnika upravne enote,
- odloča o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja, če ni s tem zakonom drugače določeno,
- imenuje in razrešuje člane sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin in
- odloča o drugih zadevah, ki jih določa zakon in statut občine (ZLS, 29. čl.).

Občinski svet ima komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo imenuje izmed članov občinskega sveta. Poleg tega lahko občinski svet ustanovi tudi druge komisije in odbore, kot svoja delovna telesa. Slednja imenuje izmed svojih članov, izmed drugih občanov, vendar največ polovico članov. Član občinskega sveta vodi delovno telo. Delovna telesa v skladu s statutom občine in poslovnikom občinskega sveta v okviru svojega delovnega področja obravnavajo zadeve iz pristojnosti občinskega sveta in dajejo občinskemu svetu mnenja in predloge. Komisije in odbori občinskega sveta ter vsak član občinskega sveta lahko občinskemu svetu predlagajo v sprejem odloke in druge akte iz njegove pristojnosti, razen proračuna, zaključnega računa proračuna in drugih aktov, za katere je v zakonu ali v statutu občine določeno, da jih sprejme občinski svet na predlog župana (Poslovnik občinskega sveta Mestne občine Novo mesto 2008).

3.4.2 Župan

Župan je osrednja osebnost v občini, saj predstavlja in zastopa občino kot pravno osebo. Predstavlja občinski svet, ga sklicuje in vodi seje občinskega sveta, nima pa pravice glasovanja.

Zakonske določbe o županu, so zapisane v 33. členu ZLS, ki določa, da župan predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine in zaključni račun proračuna, odloke in druge akte iz pristojnosti občinskega sveta ter skrbi za izvajanje odločitev občinskega sveta. Skrbi tudi za objavo statuta, odlokov in drugih splošnih aktov občine.

Župan zadrži objavo splošnega akta občinskega sveta, če meni, da je neustaven, ali nezakonit in predlaga občinskemu svetu, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje. Če občinski svet vztraja pri svoji odločitvi, se splošni akt objavi, župan pa lahko vloži pri ustavnem sodišču zahtevo za oceno njegove skladnosti z ustavo in zakonom.

Župan se ima pravico udeleževati sej občinskega sveta in na njih razpravljati; ima tudi pravico predlagati sklic redne ali izredne seje občinskega sveta in predlagati obravnavanje določenih zadev; če predsednik občinskega sveta na predlog župana ne skliče seje v roku enega meseca, jo lahko skliče župan (ZLS, 35. čl.).

Najpomembnejša naloga župana pa je, da vodi občinsko upravo (49. čl. ZLS v Šmidovnik 1995, 198). Določa tudi sistemizacijo delovnih mest v upravi, na predlog tajnika občine; odloča o imenovanju oziroma sklenitvi delovnega razmerja zaposlenih v občinski upravi (ZLS, 50. čl.). Župan sklicuje tudi zbornice občanov (ZLS, 45. čl.), v razmerah, v katerih bi bilo lahko v večjem obsegu ogroženo življenje in premoženje občanov, lahko sprejme začasne nujne ukrepe, če se občinski svet ne more sestati – začasne nujne ukrepe mora predložiti občinskemu svetu v potrditev, čim se ta lahko sestane (ZLS, 34. čl.).

Župan je izvoljen na neposrednih in tajnih volitvah, njegova mandatna doba traja štiri leta (ZLS, 42. čl.), pri delu mu pomaga podžupan, ki ga izvoli občinski svet na predlog župana (ZLS, 33. a čl.); vendar pa lahko občinski svet izvoli tudi več podžupanov.

Podžupan

V skladu s 33. a členom ZLS ima občina najmanj enega podžupana. Imenuje ga župan izmed članov občinskega sveta. Župan ga lahko tudi razreši.

Podžupan predvsem:

- – pomaga županu pri njegovem delu in opravlja posamezne naloge iz pristojnosti župana, za katere ga župan pooblasti,

- – nadomešča župana v primeru njegove odsotnosti oziroma zadržanosti. Če ima občina več podžupanov, ga nadomešča od župana pooblaščen, sicer pa najstarejši podžupan (ZLS, 33. a čl.).

Pomembnost župana izhaja ne samo iz njegovih pristojnosti ampak tudi iz njegovega položaja, ki temelji na tem, da po zakonu ni odgovoren za izvajanje svojih nalog niti občinskemu svetu niti kakšnemu drugemu organu v občini ali izven nje, pa tudi volivci ga ne morejo odpoklicati (Šmidovnik 1995, 199).

3.4.3 Nadzorni odbor

Zakonska določila o nadzornem odboru so zapisana v 32. in 32. a členu ZLS. V 32. členu je zapisano, da je nadzorni odbor najvišji organ nadzora javne porabe v občini in da v okviru svoje pristojnosti:

- opravlja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem občine,
- nadzoruje namenskost in smotrnost porabe proračunskih sredstev in
- nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev.

Nadzor vsebuje ocenjevanje učinkovitosti in gospodarnosti porabe občinskih proračunskih sredstev ter ugotavljanje zakonitosti in pravilnosti poslovanja pristojnih organov, porabnikov sredstev občinskega proračuna in pooblaščenih oseb, ki upravljajo z občinskimi javnimi sredstvi in občinskim javnim premoženjem.

Delo nadzornega odbora je javno, pri svojem delu je dolžan varovati osebne podatke ter državne, uradne in poslovne skrivnosti, ki so tako opredeljene z zakonom, drugim predpisom ali z akti občinskega sveta in spoštovati dostojanstvo, dobro ime in integriteto posameznikov.

Nadzorni odbor izdelava o svojih ugotovitvah, ocenah in mnenjih poročilo s priporočili in predlogi, občinski svet, župan ter organi porabnikov občinskih proračunskih sredstev pa so dolžni to poročilo obravnavati in upoštevati njegova priporočila v skladu s svojimi pristojnostmi (ZLS, 5. odstavek 32. čl.).

V 32. a členu, pa so navedena določila o članih nadzornega odbora. Člane nadzornega odbora imenuje občinski svet najkasneje v 45 dneh po svoji prvi seji.

Prenehanje mandata

ZLS določa, v katerih primerih občinskemu funkcionarju preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šestih mesecev,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski ali državni upravi, ki po 37. b členu ZLS niso združljive s funkcijo in
- če odstopi (ZLS, 37. a čl.).

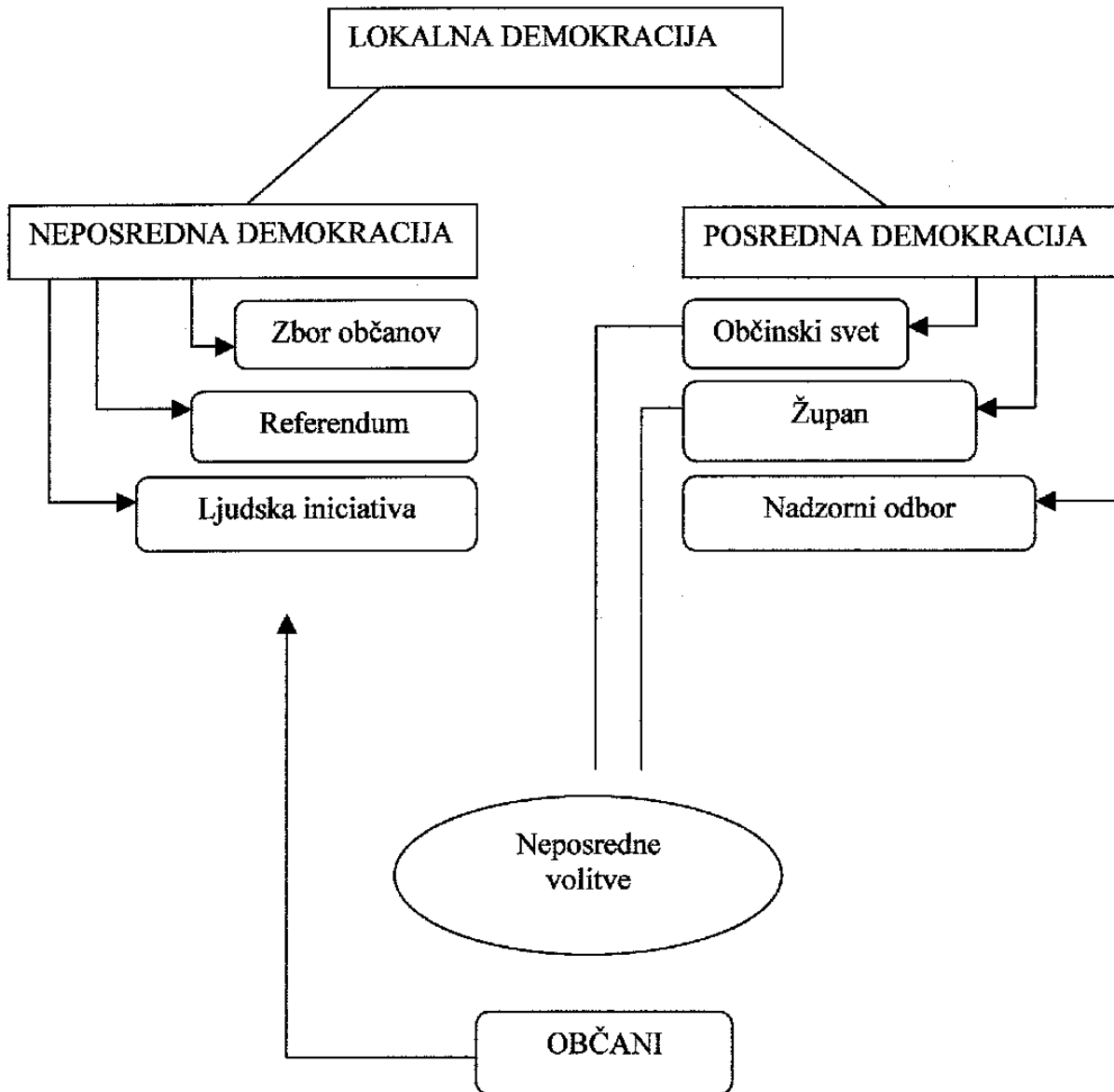
Nezdružljivost funkcij

Funkcija župana ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta in podžupana, članstvom v nadzornem odboru in delom v občinski upravi ter z drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon.

Funkcija člana občinskega sveta in podžupana ni združljiva s funkcijo župana, članstvom v nadzornem odboru in z delom v občinski upravi ali službi ožjega dela občine ter z drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon.

Funkcija člana občinskega sveta in podžupana tudi ni združljiva s funkcijo načelnika upravne enote in z delom v državni upravi na delovnih mestih, kjer delavci izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela organov občine (ZLS, 37. b čl.).

Slika 3.1: Lokalna demokracija – prikaz neposrednega in posrednega odločanja v občini (Oblikovano po ZLS)

Vir: Lastna zasnova.

3.5 Volilni sistem

Volitve so v sodobnem pojmovanju demokracije eden najpomembnejših izrazov volje ljudi in eden nujnih pogojev za demokratično oblikovanje najpomembnejših državnih organov in seveda organov lokalne samouprave (Haček 1999, 218).

Volilni sistem oziroma volilni red je mogoče v najširšem pomenu opredeliti kot vsoto vseh pravic in obveznosti ter ukrepov in postopkov, določenih s predpisi neke države, ki se nanašajo na volitve.

Volilni sistem v širšem pomenu torej obsega:

- predpise o volilni pravici,
- organizaciji volitev,
- postopku in tehniki volitev in
- o razdelitvi mandatov itd.

Volilni sistem v ožjem smislu pa pomeni samo sistem razdelitve mandatov; torej razdelitve poslanskih sedežev v parlamentu med izvoljene kandidate (DZ, Republika Slovenija).

3.5.1 Lokalne volitve

Lokalne volitve so v nasprotju s parlamentarnimi v večini držav izrazito podcenjene in zapostavljene, vendar imajo enako vlogo in pomen kot parlamentarne, le da se izvajajo na bistveno manjšem ozemlju in v manjši skupnosti (Haček 2004, 22).

Lokalne volitve so pomemben del lokalne samouprave in kot take izraz ljudske suverenosti in pogoj za demokratično oblikovanje organov lokalne samouprave (Brezovšek in Haček 2004, 50). Lokalne volitve gotovo predstavljajo enega najpomembnejših virov demokracije na lokalni ravni (Haček 1999, 219).

Volilna pravica je vezana samo na prebivalce lokalne skupnosti, kar pomeni, da ima pri volitvah občinskih organov vsakdo volilno pravico samo v svoji občini. Na lokalnih volitvah lahko volijo tudi tujci, ki stalno prebivajo na območju občine. Tujci lahko volijo župana, ne morejo pa podati kandidature za župana, torej nimajo pravice do aktivne volilne pravice.

Zakon o lokalnih volitvah predvideva večinski volilni sistem za občine z manjšim številom članov občinskega sveta (manj kot 12) ter proporcionalni sistem za občine z večjim številom

članov občinskega sveta. Člani občinskega sveta, ki so predstavniki italijanske in madžarske narodnosti ter predstavniki romske skupnosti pa se – glede na manjše število predstavnikov v občinskem svetu – vedno volijo po večinskem načelu (DZ, Republika Slovenija).

Večinski volilni sistem se uporablja le v malih občinah. Za lokalno samoupravo je tak sistem bolj primeren, saj je lokalna zavest v manjših občinah močnejša in vpliv volivcev na lokalno oblast večji. Volivci glasujejo o posameznih kandidatih. V večjih občinah pa se uporablja proporcionalen volilni sistem – gre za glasovanje o listah kandidatov, ki jih predlagajo politične stranke (Brezovšek in drugi 2008, 167).

Kandidiranje je prilagojeno različnim volilnim sistemom, ki jih predvideva zakon. Kandidate in liste kandidatov lahko določijo politične stranke v občini in volivci v volilni enoti. Volivci lahko določajo kandidate in liste kandidatov s podpisovanjem ali na zborih volivcev (DZ, Republika Slovenija).

Zakon o lokalnih volitvah posebej ureja tudi vprašanja volitev župana, volitev v pokrajinske svete in volitev v svete krajevnih, vaških oziroma četrtnih skupnosti.

Volilna udeležba

Stopnja udeležbe državljanov na volitvah kaže, kako demokratična je neka družba, zato je padajoča volilna udeležba zaskrbljujoč podatek za sodobne demokracije. Volilna udeležba je odvisna od številnih dejavnikov, vključno s pomembnostjo predmeta volitev, privlačnostjo strank in kandidatov ter s politično kulturo (Asher 1984).

3.5.2 Županske volitve

Volitve županov potekajo na lokalnih volitvah vsaka štiri leta. Pri županskih volitvah je v uporabi dvokrožni absolutni večinski volilni sistem, kandidate za župane pa določijo politične stranke in skupine volivcev (Haček in Kukovič 2011, 382).

Pravico voliti župana ima vsak občan, ki ima volilno pravico pri volitvah v občinski svet. Pravico biti voljen za župana ima vsak državljan RS, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let in mu ni odvzeta poslovna sposobnost. Redne volitve županov se opravijo hkrati z rednimi volitvami v občinske svete in jih razpiše predsednik Državnega zbora RS. Nadomestne volitve župana razpiše občinska volilna komisija in se opravijo, če županu preneha mandat pred potekom mandatne dobe. Za župana je izvoljen kandidat, ki je dobil večino veljavnih glasov. Če noben kandidat ni dobil večine glasov, se opravi drugi krog volitev med kandidatoma, ki sta dobila največ glasov. Drugi krog rednih volitev razpiše Republiška volilna komisija (Brezovšek in Haček 2004, 52–53).

V Mestni občini Novo mesto je na lokalnih volitvah drugi krog volitev potekal leta 2006, ko se je za župansko mesto poleg Muhiča potegoval Janez Pezelj in leta 2010, ko sta bila kandidata z največ glasovi Bojan Kekec in Alojzij Muhič. Slednji je leta 2006 in 2010 v drugem krogu volitev zmagal. Kot omenjeno, je župan osrednja osebnost v občini, gre za političnega funkcionarja, ki je neposredno odgovoren volivcem. Poleg tega pa javnomnenjske ankete kažejo, da so župani tisti akterji v občini, ki imajo največ vpliva (Brezovšek in Haček 2004, 54).

4 Empirična študija lokalnih volitev 2006 in 2010 v Mestni občini Novo mesto

4.1 Analiza lokalnih volitev 2006 MO NM

Lokalne volitve so leta 2006 potekale 22. oktobra, na katerih se je za župansko mesto potegovalo pet kandidatov. Zaradi izida glasovanja, je bil potreben tudi drugi krog volitev, ki je potekal 12. novembra. V drugem krogu volitev je s prepričljivo zmago slavil Alojzij Muhič.

Tabela 4.1: Prikaz kandidatov na županskih volitvah, njihovih predlagateljev ter odstotek glasov v prvem krogu in drugem krogu volitev leta 2006

Št.	Kandidati	Predlagatelj	Odstotek glasov v prvem krogu	Odstotek glasov v drugem krogu
1.	Alojzij Muhič	Zveza za Dolenjsko (ZzD) in Območna organizacija Socialnih demokratov NM	35,81%	61,86%
2.	Janez Pezelj	Liberalna demokracija Slovenije	27,83%	38,14%
3.	Franc Koncilja	NSi, SDS, SLS	21,62%	-
4.	Miloš Dular	Miloš Dular in skupina volivcev	8,38%	-
5.	Janez Kramar	Aktivna Slovenija	6,36%	-

Vir: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2006).

Alojzij Muhič je v drugem krogu volitev konkuriral z Janezom Pezljem in dobil večino glasov tako v mestu kot na podeželju. Po rezultatih udeležbe na volitvah v mestu in na podeželju, ga je premagal na 11 od 20 volišč. Volilna udeležba na volitvah za drugi krog novomeškega župana je bila v naši občini 52,53%. Na primestnih voliščih je udeležba dosegla 53,87%, na mestnih voliščih pa je bila 50,18%. Lokalne volitve 2006 so bile prve volitve, na katerih je Alojzij Muhič nastopil kot kandidat za župana. Predlagala ga je Zveza za Dolenjsko (ZzD) in Območna organizacija Socialnih demokratov Novo mesto.

Kot sem že omenila, se ima Alojzij Muhič za sposobnega vodjo in menedžerja, katere zasluge pripisuje svojim dolgoletnim delovnim izkušnjam. Na izid volitev je dejal: »Če delaš dobro, pride ustrezno plačilo. Rezultat ni samo plod dela v volilni kampanji, ampak mojega dolgoletnega dela, tako v krajevni skupnosti kot v podjetjih, kjer sem delal« (Alojzij Muhič za Revijo Park 2006). Glede na njegov stas in percepcijo samega sebe, bi ga ocenila kot »človeka s hrbtenico«, samozavestnega, s čimer je volivce prepričal na lokalnih volitvah 2006.

Vendar pa samo to ni dovolj za izvolitev. Dejstvo je, da na izvolitev vpliva več dejavnikov, kot je prepoznavnost osebnosti, volilna kampanja in odnos do volivcev. Njegove menedžerske sposobnosti pa bomo preverili v nadaljevanju (glej Tabelo 4.2), kjer sledi prikaz števila predvidenih projektov v mandatnem obdobju 2006–2010 in število realiziranih projektov. Občinski proračun naj bi v namen realizacije projektov znašal dobrih 91 milijonov evrov, kamor so poleg občinskih všteta tudi državna sredstva, evropska sredstva in tudi sklenitev javno-zasebnih partnerstev.

Tabela 4.2: Prikaz števila predvidenih projektov in realiziranih projektov z določenega področja in odstotek realiziranih projektov

Področje	Število predvidenih projektov	Število realiziranih projektov	Odstotek realiziranih projektov
Gospodarski razvoj	6	4	67%
Znanje	2	0	0%
Infrastruktura	9	5	56%
Predšolska vzgoja*	1	0,08	8%
Osnovnošolska vzgoja	2	1,5	75%
Kmetijstvo	1	1	100%
Turizem	2	1	50%
Šport	2	0	0%
Socialno skrbstvo	2	0	0%
Zdravstvo	2	2	100%
Kultura	1	0	0%
Zaščita in reševanje	1	0	0%
Stanovanjska gradnja	2	0	0%
Romi	2	0	0%
Upravljanje podjetij in ustanov v lasti občine	5	1	20%
Občinska uprava	3	2,5	83%

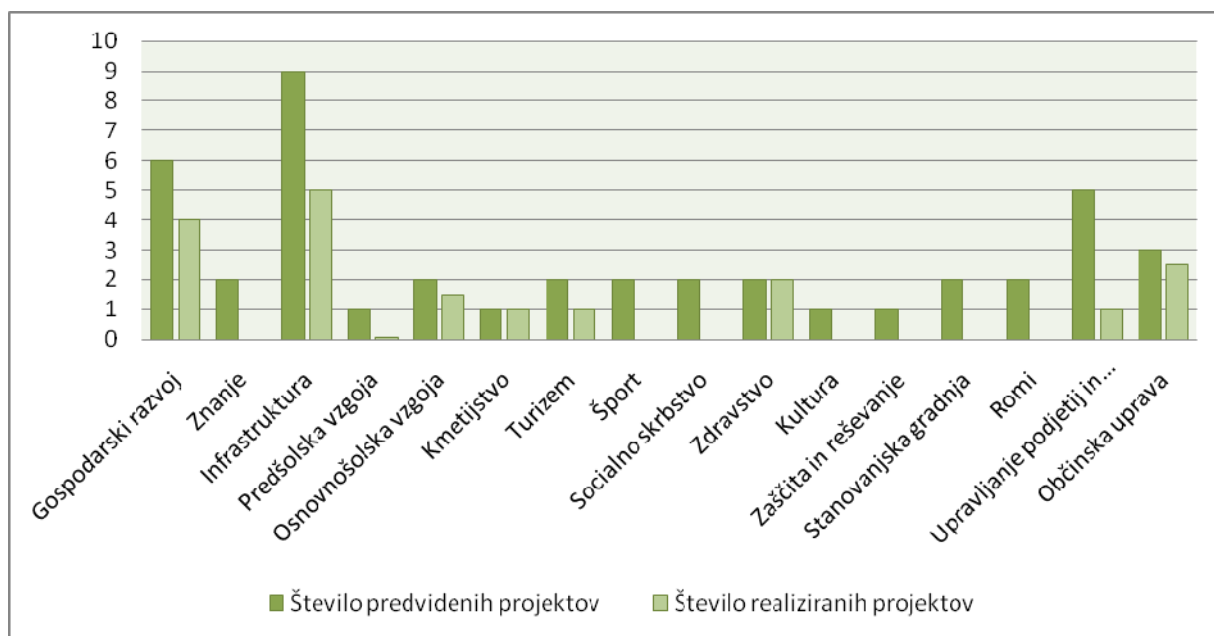
Vir: Smrke (2008) in lastna analiza na podlagi intervjuja z Alojzijem Muhičem (2011).

Kot je razvidno iz Tabele 4.2 je bilo v mandatnem obdobju 2006–2010 zastavljenih 43 projektov⁶ iz različnih področij. Največ projektov je bilo predvidenih na področju infrastrukture - 9, sledi gospodarski razvoj - 6, nato področje upravljanja podjetij in ustanov v lasti občine s 5 projekti, na četrtem mestu pa je občinska uprava s 3 projekti. Ostala področja vsebujejo 2 projekta ali manj.

⁶ V Prilogi B je na področju gospodarski razvoj narobe oštevilčeno. Zaporedna številka 4 se ponovi dvakrat. Zato je vseh projektov 43 in ne 42.

Omeniti moram področje predšolske vzgoje, saj sem navedla (glej Tabelo 4.2), da je število realiziranih projektov 0,08, to pa zato, ker projekt iz področja postopna obnova vseh vrtcev in povečanje vrta Ostržek predvideva obnovo vsaj enega vrtca letno. V mandatu 2006–2010 pa sta bila obnovljena le 2 vrtca od vsega skupaj 26 vrtcev. Podobno je v primeru osnovnošolske vzgoje, kjer je prvi projekt Prenova OŠ Center in podružnične šole Mali Slatnik (kjer je bila prenovljena le podružnična šola Mali Slatnik) in drugi projekt izgradnja nadstandardne telovadnice v OŠ Stopiče z vključitvijo zasebnega kapitala, ki pa ni bil realiziran. V bistvu gre za 3 projekte, kjer so 2 združili v naslov enega, zato sem opredelila realizacijo kot 1,5. Za poimensko navedbo projektov glej Prilogo B.

Graf 4.1: Prikaz števila predvidenih projektov volilnega programa in število realiziranih projektov v mandatu 2006-2010

Vir: Smrke (2008) in lastna analiza na podlagi intervjuja z Alojzijem Muhičem (2011).

Za bolj jasen pregled sem Tabelo 4.2 (brez odstotka realizacije) prikazala v Grafu 4.1, kjer se lepo vidi, na katerem področju je bilo predvidenih največ projektov in na katerem jih je bilo največ realiziranih. Tako lahko vidimo, da je največ realiziranih projektov iz področja infrastrukture, to je 5, sledi področje gospodarskega razvoja s 4 realiziranimi projekti in na tretjem mestu je občinska uprava, ki je realizirala 2,5 projekta.

V predvolilnem govoru je župan napovedal, da bo »prekopana vsaka ulica«, da bo v občino prišel denar iz državnega proračuna in proračuna EU, da se bodo obnavljali vrtci, revitaliziralo mestno jedro in reševala romska problematika (Lubej, Revija Park 2006). Vendar pa je župan uspel pridobiti le 91 milijonov evrov s čimer se Mestna občina Novo mesto uvršča na predzadnje mesto med mestnimi občinami. Kljub temu, da je imel v prvih dveh letih mandata 2006–2008 v koaliciji stranko SDS, ki je bila vladajoča stranka v parlamentu in kljub temu, da je bila tudi SD v drugi polovici mandata na oblasti, ni uspel prepričati ljudi na »vrhu« države v prid delovanja naše občine. Torej ni bil uspešen pri lobiranju in v korist projektov, ki so temeljnega pomena za Mestno občino Novo mesto.

Graf 4.2: Prikaz vzrokov za neizvedbo predvidenih projektov v mandatnem obdobju 2006-2010

Vir: Smrke (2008), podatki pridobljeni na podlagi intervjuja z Alojzijem Muhičem in na podlagi podatkov o pridobivanju evropskih in državnih sredstev v obdobju 2006–2010.

Vzroki za neizvedbo predvidenih projektov so zelo raznoliki. Iz načrta razvojnih programov za 2006–2010 je razvidno, da so sredstva načrtovali pridobiti iz državnih sredstev* – od različnih ministrstev, kot je Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za okolje

in prostor, občinskega proračuna, evropskih sredstev (Kohezijski in Strukturni skladi EU) in iz javno-zasebnih partnerstev. Vseh nerealiziranih projektov je bilo 24,92 od 43, kar pomeni, da je bila realizacija le 42%, kar ocenjujem kot slabo izvedbo, neuspeh župana pri izvedbi in slabo vodstvo občine.

Na podlagi analize Darinke Smrke (glej Prilogo B), na podlagi intervjuja z Alojzijem Muhičem (Muhič 2011) ter na podlagi podatkov o pridobivanju evropskih in državnih sredstev v obdobju 2006–2010 (glej Prilogo C) sem analizirala vzroke za neizvedbo predvidenih projektov v mandatnem obdobju 2006–2010. V to analizo sem vključila tiste projekte, katerih izvedba se je navezovala na občinska sredstva, državna sredstva, pridobivanje evropskih sredstev in vzpostavitev javno-zasebnih partnerstev, nisem pa vključila 1., 2. in 3. projekta iz področja upravljanja podjetij in ustanov v lasti občine, saj njihova neizvedba ni bila odvisna od naštetih sredstev. Vseh skupaj je tako 26⁷ nerealiziranih projektov.

Kot prikazuje Graf 4.2 je največje število nerealiziranih projektov zaradi nesklentve javno-zasebnih partnerstev kar 31%, sledi vzrok pomanjkanje občinskih sredstev 27%, župan je navedel (Muhič 2011), da jim je velik primanjkljaj v prejšnjem mandatu povzročila osamosvojitve občin Šmarješke Toplice in Straža in sicer 2,4 milijone evrov, kar je pa že lepa vsota, s katero bi se dalo marsikaj narediti. Na tretjem mestu je vzrok nepridobitev državnih sredstev s strani različnih ministrstev - 23%. Tudi tu pravi župan, da krivda ni na njegovi strani, saj naj bi bila ministrstva zelo stroga pri odobritvi vlog in so vsakič poslano vlogo s strani Mestne občine Novo mesto zavrnilo z razlago, da je nepopolna in da morajo še kaj dodati, popraviti... Muhič je povedal: »da jih je zmotilo že, če je manjkala pika na i« (Muhič 2011). Tako so se ti postopki odobritve črpanja sredstev zavlekli še v sedanji mandat. Na 4. mestu vzrokov za neizvedbo zastavljenih projektov pa je neuspeh pri pridobitvi evropskih sredstev (Kohezijski in Strukturni skladi), ki znaša 19%. Izmed zastavljenih vzrokov predstavlja najmanjši odstotek, vendar pa se Mestna občina Novo mesto uvršča na deveto mesto med mestnimi občinami v Sloveniji glede na uspešnost črpanja evropskih sredstev. Na vprašanje, zakaj je temu tako, je župan zopet odgovoril: »Kot sem že omenil, je krivda na strani ministrstva,

⁷ Opomba – v analizo nerealiziranih projektov sem vključila še 3 projekte, ki niso navedeni v Prilogi B, ampak so dodani na podlagi intervjuja z županom A. Muhičem. To so Velodrom Češča vas, Narodni dom in izgradnja garažne hiše pri ZD Novo mesto.

saj so naše zahteve vsakokrat zavrnili z razlogom, da je nepopolna. Tudi določene politične naveze. Glede na to, da je bila moja stranka tedaj v parlamentu, smo bili njihovi partnerji, nismo imeli nobenih privilegijev pri pospešitvi postopka, kot je bilo to pri nekaterih« (Muhič 2011). Sama menim, da si nekdo, ki se ima za sposobnega vodjo in menedžerja, ne bi smel privoščiti tega kot izgovor.

Kazalniki za način županovanja, ki sem si jih zastavila v hipotezi so se izkazali za zelo slabe. Saj je bilo realiziranih le 42% vseh predvidenih projektov, pri pridobivanju evropskih sredstev za realizacijo projektov tudi niso najbolj blesteli, saj so pridobili le 312.000 evrov, kar po zadnjih podatkih števila prebivalcev (35.848) znaša 8,7 evra na prebivalca. Tako je naša občina pristala na devetem mestu po pridobivanju evropskih sredstev. In zadnji kazalnik, ki sem si ga zastavila, je število sklenjenih javno-zasebnih partnerstev – oziroma v tem primeru nesklenitev, ki predstavlja največji odstotek nerealizacije predvidenih projektov v mandatnem obdobju 2006–2010.

4.2 Analiza lokalnih volitev 2010 MO NM

Tabela 4.3: Prikaz kandidatov na županskih volitvah, njihovih predlagateljev ter odstotek glasov v prvem in drugem krogu volitev 2010

Št.	Kandidati	Predlagatelj	Odstotek glasov v prvem krogu	Odstotek glasov v drugem krogu
1.	Alojzij Muhič	Zveza za Dolenjsko (ZzD) in SLS	33,28%	56,03%
2.	Bojan Kekec	SDS – Slovenska demokratska stranka	23,35%	43,97%
3.	Gregor Macedoni	Gregor Macedoni in skupina volivcev	21,08%	-
4.	Milena Kramar Zupan	SD, LDS, DeSUS	18,92%	-
5.	Igor Perhaj	Zdenko Ivančič in skupina volivcev	3,37%	-

Vir: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2010).

Prav tako kot na lokalnih volitvah leta 2006 se je zgodovina ponovila in Muhič se je zopet znašel v drugem krogu volitev. Vendar je bila kandidatna lista županov na lokalnih volitvah 10. oktobra 2010 povsem drugačna in kar je zanimivo, tudi predlagatelj Muhiča ni bila več stranka SD, temveč stranka SLS. ZzD pa je ostala zvesta našemu kandidatu. V drugem krogu volitev 24. oktobra, je bil Muhičev tekmeč za župansko mesto Bojan Kekec, katerega predlagatelj je bila stranka SDS, ki je dobila največ mest svetnikov.

Letošnjo zmago je Muhič dobil s 56,03% glasov na volitvah. Lahko bi rekli, da ga je izvolilo mesto, saj je dobil 56% glasov iz mest in samo en odstotek manj na podeželju. Zanimivo pa je, da je bila udeležba na volitvah na podeželju (47,23%) v drugem krogu višja kot pa v mestu (38,89%). Komentar Lubeja na izid volitev: »Glede na prepričljivo zmago je seveda zelo težko napovedovati, kaj bi se zgodilo v primeru višje udeležbe. Dejstvo pa je, da je volilni štab Alojzija

Muhiča tako v prvem kot v drugem krogu uspel veliko bolj od svojih konkurentov motivirati volivce, da pridejo na volišča in volijo za svojega kandidata« (Lubej, Revija Park 2010).

Občinski svet je najvišji organ Mestne občine Novo mesto in je nadrejen tudi županu. V novi zasedbi bo kar 13 različnih političnih skupin in še predstavnica romske skupnosti Dušica Balažek. Največ svetnikov ima SDS (6), sledijo Zveza za Dolenjsko (4), SLS in DeSUS (obe po 3), Gremo Gor! – Lista G. Macedonija, SD, LDS, ZARES (vsi po 2), ter SNS, NSi, RINMP (M. Dular), LKDD (V. Č. Špelič), ŠL (J. Volt) (vsi po 1) ter predstavnica romske skupnosti Dušica Balažek (Lokalne volitve 2010). Letošnja zasedba občinskega sveta:

- koalicija: 19 svetnikov,
- opozicija: 8 svetnikov in
- neopredeljeni: 3 svetniki (Muhič 2011).

S tem, ko je bilo kar 58% nerealiziranih projektov, je župan prenesel svoje »obljube« v naslednji mandat, kar je izpostavil tudi kot volilni slogan: »NADALJUJEMO ZAČETO«. Vendar pa letošnji proračun temelji na bistveno višjih virih, kot je bilo to v prejšnjem mandatu. Letošnji proračun za realizacijo 63 projektov znaša kar 179 milijonov evrov (glej Prilogo Č). Glede na to, da je bilo dosti projektov nerealiziranih, se v sedanjem mandatu ponovijo. Največ sredstev pričakujejo vložiti v komunalne zadeve (75 milijonov evrov), sledijo vlaganja v obnovo cest (40 milijonov evrov), gospodarstvo (23,5 milijona evrov), šport (19 milijonov evrov – kar 16 milijonov evrov je pričakovanih iz evropskih sredstev), izobraževanje in predšolska vzgoja (9 milijonov evrov) ter kultura (8 milijonov evrov).

Že iz prejšnjega mandata se mi je najbolj vtisnil v spomin projekt ureditev in oživitev mestnega jedra, vendar na tem področju ni bilo še nič narejenega. Če pa pogledamo znesek namenjenih sredstev za ta projekt, ugotovimo, da znaša skupaj z obnovo tržnice in postavitve garažne hiše le borih 11,3 milijone evrov. Vendar pa realizacija projekta oživitev mestnega jedra pomeni tudi spodbujanje kulturnega razvoja in obenem napolnitev mestnega jedra, kar je več kot zaželeno. Predvsem župan pričakuje, da bo sedANJI mandat še uspešnejši od prejšnjega, da bodo bolj uspešni pri črpanju evropskih sredstev, javno-zasebnih partnerstvih in pridobivanju državnih sredstev.

Leta 2012 bo Mestna občina Novo mesto zastopala naziv Evropska prestolnica kulture, leta 2013 nas čaka Evropsko prvenstvo v košarki, kar s sabo prinese mnogo novih izzivov in vlaganj v projekte. To pomeni, da se bo župan moral letos bolj izkazati pri pridobivanju zunanjih sredstev, da bo uresničil napovedane projekte in da bodo mogoče vse izvedbe v sklopu omenjenih prireditev.

5 Zaključek

Namen diplomskega dela je bil na primeru volilnega programa iz mandatnega obdobja 2006–2010 in s primerjavo z volilnim programom 2010–2014 ugotoviti način županovanja novomeškega župana Alojzija Muhiča. Natančno sem preučila kateri projekti so bili predvideni za izvedbo in opravila tudi intervju z županom A. Muhičem, da sem pridobila relevantne podatke o realizaciji projektov in vzrokih za njihovo neizvedbo.

Za način županovanja sem določila tri kazalnike:

- število realiziranih projektov v mandatnem obdobju 2006–2010,
- pridobitev evropskih sredstev za izvedbo projektov in
- sklenitev javno-zasebnih partnerstev.

S pomočjo le-teh sem preverila zastavljeno hipotezo. Ob analizi sem ugotovila, da so v volilnem mandatu 2006–2010 predvideli realizacijo 43 projektov iz 16 različnih področij, pri čemer so imeli na razpolago 91 milijonov evrov sredstev. Nato sem iz vsakega področja posebej uredila podatke o predvidenem številu projektov in realiziranem številu projektov, kjer sem ugotovila, da je bilo v omenjenem mandatu realizirano zgolj 42% projektov, kar ocenjujem kot slab način županovanja in slabo vodstvo občine iz strani župana. Od 43 projektov, je bilo realiziranih le 18,02 projektov. Na podlagi kazalnikov sem preverjala kateri so vzroki za neizvedbo projektov, kjer sem prišla do sklepa, da v največji meri, kar 31% predstavlja nesklenitev javno-zasebnih partnerstev. Občina je predvidela, da bo s tujimi investitorji in s partnerstvi pridobila potrebna sredstva za realizacijo projektov, vendar do tega ni prišlo.

Sledi vzrok pomanjkanje občinskih sredstev 27%. Župan je navedel (Muhič 2011), da jim je velik primanjkljaj v prejšnjem mandatu povzročila osamosvojitev občin Šmarješke Toplice in Straža in sicer 2,4 milijone evrov. Iz razpoložljivih podatkov sem ugotovila, da so si zastavili preveliko število projektov, ki naj bi se financirali iz občinskih sredstev in s pomočjo pridobitev zunanjih virov, ker pa teh niso pridobili, je zmanjkalo občinskih sredstev za izvedbo in posledično za realizacijo projektov.

Na tretjem mestu je vzrok nepridobitev državnih sredstev iz strani različnih ministrstev 23%. Tudi tu pravi župan, da krivda ni na njegovi strani, saj naj bi bila ministrstva zelo stroga pri odobritvi vlog in so vsakič poslano vlogo iz strani Mestne občine Novo mesto zavrnilo z razlago, da je nepopolna in da morajo še kaj dodati, popraviti... Tako se je izvedba projektov zavleklo skozi cel volilni mandat in celo v naslednjega.

Zastavljeno hipotezo, ki pravi: *Način županovanja v mandatnem obdobju 2006–2010 je pripomogel k ponovni izvolitvi župana na lokalnih volitvah 2010 Mestne občine Novo mesto,*

lahko le delno potrdim, saj v neki meri je način županovanja pripomogel k ponovni izvolitvi, kar kaže dejstvo, da je prvi župan, ki je v Mestni občini Novo mesto ponovil mandat, vendar pa če zajamemo celotno sliko je bilo županovanje v mandatnem obdobju 2006–2010 slabo, kar nam kažejo kazalniki, ki sem jih določila. Več kot polovica projektov ni bilo realiziranih, pri pridobivanju evropskih sredstev smo pristali na devetem mestu med mestnimi občinami v Sloveniji in največji vzrok neizvedbe projektov je neskljenitev javno-zasebnih partnerstev, kar kaže na to, da županu niso pomagale njegove pretekle izkušnje in prepoznavnost in tudi ne strankarska pripadnost, kot bi mogoče predvidevali. Še posebej ne bi mogli reči, da je na izvolitev vplivala strankarska pripadnost, saj je na obeh volitvah nastopil kot kandidat različnih strank (ZzD ostaja) in tudi ko je bila njegova koalicijska stranka vladajoča v parlamentu, se ni znal izboriti, lobirati za dobrobit novomeške občine.

Sedanji mandat pa predvideva pridobitev 179 milijonov evrov in uresničitvev 63 projektov. Župan Alojzij Muhič se je označil za realista, vendar realno gledano, če niso uspeli v prejšnjem mandatu realizirati manj predvidenih projektov, ne vem kako jim bo to uspelo v mandatu 2010–2014. Glede na to, da Novo mesto in Dolenjska s tremi veliki podjetji Krka, Adria in Revoz veljata za motor slovenskega gospodarstva, bi lahko iz tega iztržili kaj več.

Omeniti moram tudi, da sem imela tekom pisanja težave s pridobivanjem podatkov, predvsem zaradi neodzivnosti nekaterih posameznikov v občini in tudi s pridobitvijo intervjujev, tako da nisem uspela pridobiti intervjuja z Urošem Lubejem, urednikom Revije Park, za katerega menim, da bi mi pri empiričnem delu pomagal kritično interpretirati podatke.

6 Literatura

1. Asher, A. Herbert. 1984. *Political participation. An ISSC Workbook in Comparative Analysis*. New York: Campus Verlag.
2. Brezovšek, Marjan, Miro Haček in Milan Zver. 2008. *Organizacija oblasti v Sloveniji*. Ljubljana: FDV.
3. Brezovšek, Marjan in Miro Haček. 2001. Organiziranost in učinkovitost občinske uprave, primer mesta Ljubljana. *Teorija in praksa* 38 (3): 395-411.
4. --- 2004. Značilnosti kandidiranja na lokalni ravni. V *Lokalna demokracija 1.: Analiza lokalnih volitev 2002*, ur. Marjan Brezovšek, Miro Haček in Alenka Krašovec, 49 – 62. Ljubljana: FDV.
5. Državni zbor Republike Slovenije. 2011. *Volilni sistem; opredelitev pojma*. Dostopno prek: <http://www.dz-rs.si/index.php?id=111#979> (12. julij 2011).
6. Grad, Franc. 1988. *Lokalna demokracija: organizacija in volitve*. Ljubljana: NUK.
7. --- 2004. *Volitve in Volilni sistem*. Ljubljana: NUK.
8. Grdešić, Ivan. 2006. *Osnove analize javnih politika*. Zagreb: Fakulteta političkih znanosti.
9. Haček, Miro. 1999. Lokalne volitve v Sloveniji – primerjava 1994-1998. *Teorija in praksa* 36 (2): 218-229.
10. --- 2004. Lokalne volitve zgolj kot indikator za parlamentarne? V *Lokalna demokracija 1.: Analiza lokalnih volitev 2002*, ur. Marjan Brezovšek, Miro Haček in Alenka Krašovec, 22-35. Ljubljana: FDV.
11. --- in Simona Kukovič. 2011. Nestranskarski kandidati in liste na lokalnih volitvah v obdobju 1994-2010. *Teorija in praksa* 48 (2): 376-392.
12. Kaučič, Igor in Franc Grad. 2007. *Ustavna ureditev Slovenije*. Ljubljana: GV Založba.
13. Lubej, Uroš. 2006a. Analiza županskih volitev: Ave triumphator. *Revija Park*, 30. november. Dostopno prek: <http://www.park.si/2006/11/analiza-zupanskih-volitev-ave-triumfator/> (13. marec 2011).
14. --- 2006b. Šibka, a predebela oblast. *Revija Park*, 19. december. Dostopno prek: <http://www.park.si/2006/12/sibka-a-predebela-oblast/> (21. junij 2011).

15. --- 2010. Analiza udeležbe po krajevnih skupnostih: Novo mesto se je spet pustilo izvoliti podeželju. *Revija Park*, 27. oktober. Dostopno prek: <http://www.park.si/2010/10/analiza-udelezbe-po-krajevnih-skupnostih-novo-mesto-se-je-spet-pustilo-izvoliti-podezelju/> (13. januar 2011).
16. Majchrzak, Ann. 1984. *Methods for policy research*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage Publications.
17. *Mestna občina novo mesto*. Krajevne skupnosti. Dostopno prek: <http://ks.novomesto.si/si/> (13. avgust 2011).
18. Ministrstvo za javno upravo. 2007. *Naloge občine*. Dostopno prek: http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=139&Itemid=290 (23. julij 2011).
19. Muhič, Alojzij. 2011. Intervju z avtorico. Novo mesto, 17. avgust.
20. Ribičič, Ciril. 1988. *Lokalna samouprava* (študijsko gradivo). Ljubljana: Republika Slovenija, Ministrstvo za notranje zadeve.
21. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. 2006. *Lokalne volitve*. Dostopno prek: http://www.volitve.gov.si/lv2006/rezultati/obcina_novo_mesto.html (5. avgust 2011).
22. --- 2010. *Lokalne volitve*. Dostopno prek: http://volitve.gov.si/lv2010/rezultati/obcina_novo_mesto.html (5. avgust 2011).
23. Struk, Vlado. 1995. *Leksikon politike*. Maribor: Založba obzorja.
24. Šmidovnik, Janez. 1995. *Lokalna samouprava*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
25. Virant, Gregor. 2004. *Pravna ureditev javne uprave*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
26. --- 2009. *Javna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
27. Vlaj, Stane. 1998. *Lokalna samouprava*. Ljubljana: Osrednja družboslovna knjižnica Janeza Goričarja.
28. --- 2006. *Teorija javne uprave*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
29. *Zakon o lokalni samoupravi* (ZLS-UPB1). Ur. l. RS 100/2005. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2005100&stevilka=4347> (23. julij 2011).
30. *Zakon o lokalnih volitvah* (ZLV-G). Ur. l. RS 60/2007. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200760&stevilka=3209> (16. julij 2011).

31. Žagar, Katarina. Oktober 2007. *Lokalna samouprava: organizacija in funkcija* (učno gradivo za udeležence seminarja, peta izdaja). Dostopno prek: http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenti/UA/Irena/Microsoft_Word_-_lekt.Zagar-UA-LS._januar_08.pdf (5. julij 2011).

Priloge

Priloga A: Intervju z Alojzijem Muhičem, županom Mestne občine Novo mesto.

Pozdravljeni! Najprej najlepša hvala za pripravljenost k sodelovanju in za Vaš čas. Sem študentka 4. letnika na Fakulteti za družbene vede in sicer smer analiza politik in javna uprava. Tema mojega diplomskega dela je analiza lokalnih volitev 2006 in 2010 – primer Mestne občine Novo mesto; to so volitve, ko ste bili izvoljeni za župana. Pa preidimo kar na vprašanja.

1. Najprej čestitke, ker ste prvi občinski župan v Novem mestu, ki je ponovil mandat. Kaj menite, iz katerega razloga? Ali je to priljubljenost? Ali nekompetentnost ostalih kandidatov? Ali dobro zastavljena volilna kampanja?

Mislím da vsako zadevo je potrebno nekako uskladiti, so vsi naštetí elementi vključeni. Prvo kar je, je priljubljenost in poznanstvo, ki sledi iz mojega preteklega dela. Dejansko delam od leta 1965 v delovnem okolju, preizkusil sem na različnih delovnih mestih in v različnih delovnih okoljih in prav gotovo je to eden od elementov. Drugi element je delo v preteklem mandatu, kajti imeli smo veliko problem s pokritjem stroškov iz obveznosti za nazaj, poleg tega je bila tukaj še delitvena bilanca za izključitev občin Šmarješke Toplice in Straža leta 2008/2009, pridelali smo velik primanjkljaj kar 12,5 milijona evrov, kar je že lepa vsota, s katero bi se dalo marsikaj narediti. Vendar smo celoten znesek izplačali in mandat zaključili s pozitivno ničlo. Vse to pogojuje možnost, da lahko pravilno zastaviš volilno kampanjo. Če bi mi izhajali iz mandata, kjer bi pustili za sabo ogromno neporavnanih obveznosti, veliko dolžnikov, upnikov, ki pričakujejo plačilo iz proračuna potem volilne kampanje ne bi mogli zasnovati tako kot smo jo. Na volitve smo prišli s popolnoma čistimi računi in to je potem verjetno pogoj za uspeh na volitvah in izvolitev v naslednji mandat.

- **v medijih je bilo dosti govora o tem, da si vaši tekmeci niso zastavili tako aktivno volilno kampanjo kot v vašem volilnem štabu.**

Ja pogledjte, kar se tiče drugih tekmecev bi rekel, da so kvalitetni tekmeci, imajo svoj pogled, mogoče nekoliko drugačen kot ga imam sam. Mogoče sem tudi prevelik realist ali pa imam že

preveč delovnih izkušenj in stvari ocenjujem zelo realno. Drugi nimajo toliko prakse, toliko izkušenj, tudi niso opravljali toliko različnih del in iz tega razloga so bili v nekoliko manj pomembnem položaju ali manj dojemljivi. Kar je pa osnova pri mojem celotnem opažanju pa je to, da se ne znajo obvladovati. Dejstvo je, da je to eden od »poslov« ki ga opraviš v volilni kampanji. Vedno moraš znati sam sebe obvladovati. Tisti, ki so zaradi določenih tem, provokativnih namenov odreagirali histerično, to ljudem prav gotovo ni všeč. Jaz sem ostal cel čas popolnoma miren in mislim da je to tudi ena od odlik bodočih politikov, ki bodo delali na tem, da vas/jih ne more vsaka malenkost »vreči iz tira«.

2. Mogoče o strankarski pripadnosti kot vzroku ne moremo govoriti, glede na to, da ste na volitvah 2006 nastopili kot kandidat Socialnih demokratov (SD) in Zveze za Dolenjsko (ZzD), leta 2010 pa kot kandidat Slovenske ljudske stranke (SLS) in ZzD.

No, zdaj strankarska pripadnost je v bistvu, rekel bi, da so člani ZzD bili tisti, ki so me v prvem in drugem mandatu podprli. Dejstvo pa je to, da so mi v prvem mandatu SD dali podporo, zakaj se je to sprevrglo v sedanjo ne-podporo ne vem. S SLS pa smo dosegli dogovor in oni so bili cel čas z mano in verjetno je tudi del uspeha pripisan njihovim volivcem, ker SLS ima zaledje predvsem na podeželju.

3. Glede na volilni rezultat ste na prejšnjih in sedanjih volitvah dobili veliko podporo iz strani podeželja – statistike pa kažejo, da naj bi se volitev udeleževali bolj izobraženi ljudje. Ali mislite, da lahko temu pripišemo strankarsko pripadnost?

Moram poudariti, da sem tudi v mestnem okolju vedno dobil največ glasov. Tudi v prejšnjem mandatu na prvih volitvah in sedanjih volitvah. Z mano so tudi v mestnem okolju. Ni zgolj podeželje. Podeželje je samo povečalo volilni rezultat. Tudi mogoče strankarska pripadnost. Na podeželju so tudi bolj disciplinirani in se čutijo dolžne pristopiti k volitvam, medtem ko je v mestu žal drugačno razmišljanje.

4. Poglobila sem se v volilni program prejšnjega in sedanjega mandata, kjer sem ugotovila, da se dosti projektov v sedanjem mandatu ponavlja, kar pomeni, da v prejšnjem mandatu niso bila izvedena oziroma uresničena. S tem pa se uvrščamo na predzadnje mesto med

slovenskimi mestnimi občini (višina vloženih investicijskih sredstev). Kateri so razlogi za to?

Vsi veliki projekti slonijo na pridobivanju evropskih sredstev. Ni krivda samo z naše strani, temveč tudi iz strani ministrstev, saj so njihove zahteve prezahtevne. Če navedem samo primer projekta:

1. centralna čistilna naprava, kjer je vsa dokumentacija in vsi načrti že pripravljeni v vrednosti štirinajst milijonov evrov, kar smo tudi pridobili že v prejšnjem mandatu leta 2008, vendar se je zadeva ustavila pri izbiri izvajalca. Problem je bil v tem, da so se vsi izvajalci pritoževali in se je celotna odločba zavlekla za dve leti. Podjetje CGP Novo mesto je bilo izbrano, pritoževali pa so se Primorje in dva druga, ki so se vsakič, ko je bila izbira opravljena vložili pritožbo, kateri je sledila revizija. Štirje razpisi so šli skozi v dveh letih. To je eden iz razlogov, zakaj se to premošča iz enega mandata v drugega.
2. Tak primer imamo tudi na CEROD II (Center za ravnanje z odpadki dolenske), centralno odlagališče odpadkov, kjer pričakujemo dodatna evropska sredstva – 25 milijonov evrov. Kjer je tudi problem, da nam ministrstvo za okolje in prostor, ki drži roko nad vsem tem ne izda odločbe o odobritvi teh sredstev. Še vedno čakamo na to. Vleče se že od leta 2005, ko smo zaključili s projektom CEROD I.
3. Tretja zadeva, ki je bila v planu v prvem mandatu in je še vedno ni v izvedbi, je hidravlična izboljšava na vodovodnih sistemih. Gre za čistilno napravo na črpališčih v Stopičah in na Jezeru pri Šmarjeških Toplicah in tudi ni še odobritev sredstev. Bojim se, da se bodo ti projekti zavlekli še v naslednji mandat, ker enostavno država ali pa ministrstva so prezahtevna in nič ne odobrijo. Nenehno dobivamo nove zahteve.

Nikoli niso v celoti povedali, kaj je potrebno popraviti, zmotila jih je že pika na i. Tako da so se odločbe samo vrstile, kar pa plačujemo zunanjim izvajalcem, ki to za nas delajo. Dokler smo popravili, dopolnili zahtevano je trajalo in leto se je hitro obrnilo. Kar se tiče projektov, ki so investirani iz strani občinskega proračuna je bilo realizirano skoraj vse, razen v primerih projektov, ki smo jih namenoma izločili zaradi pomanjkanja sredstev. Prizadelo nas je izplačilo občin Šmarješke Toplice in Straža, s katerimi smo izgubili 2,4 milijona evrov, kar je velik znesek. Izključiti smo morali obnovo osnovne šole Mali Slatnik, športni večnamenski objekt Portoval. Druge stvari, ki so bile sankcionirane so izpadle ne samo zaradi pomanjkanja sredstev temveč zaradi pomanjkanja ustrezne dokumentacije kot je na primer

garažna hiša pri zdravstvenem domu (ZD). Bila je planirana v dokumentih, ko pa smo to predstavili morebitnemu zasebnemu investitorju, je rekel da njena izvedba ni mogoča, ker ne bi mogli spraviti avtomobila notri, ker je bila preozka, prekratka, parkirna mesta niso bila ustrezna. Na naslednjih sejah občinskega sveta v septembru 2011 bo to potrjeno in nato gremo v izgradnjo parkirne hiše.

5. Če pogledamo projekte, ki so bili predvideni v mandatu 2006 – 2010, jih 25 od 42 ni bilo uresničenih. 2 pa sta bila le polovično izvedena. Na začetku mandata ste rekli, da je sredstev dovolj, pa vendar smo na 9. mestu med slovenskimi mestnimi občinami po pridobivanju evropskih sredstev? Zakaj smo na tem področju premalo uspešni? Ali je to vzrok neizvedenih projektov?

Kot sem že omenil, je krivda na strani ministrstva, saj so naše zahteve vsakokrat zavrnil z razlogom, da je nepopolna. Tudi določene politične naveze. Glede na to, da je bila moja stranka tedaj v parlamentu, smo bili njihovi partnerji, nismo imeli nobenih privilegijev pri pospešitvi postopka, kot je bilo to pri nekaterih.

Če si lahko pogledava nekatere projekte? (iz dokumenta realizacija najpomembnejših projektov iz programa stranke ZzD 2007-2010):

- točka 4: zagotavljanje prostorskih pogojev za razvoj gospodarskih in storitvenih dejavnosti, posebno velikih in srednjih podjetij.

Ta projekt smo v celoti realizirali. Sprejeli smo občinski prostorski načrt, v katerem smo opredelili gospodarske cone. Za samo Novo mesto kot tudi za urbana središča, kaj se bo lahko delalo. Urbana središča smo razdelili na: Novo mesto, Otočec, Stopiče in Birčna vas. To je realizirano v Občinskem prostorskem načrtu, kjer si lahko pogleda, naroči podroben načrt kjer so definirane dejavnosti in potem lahko zida tovarno ali naselje. Poleg tega pa, kar smo obljubili drobnemu gospodarstvu, smo ustanovili podjetniški inkubator in v ta namen pridobili milijon evrov sredstev pri ministrstvu za gospodarstvo in smo postavili velik objekt v Podbrezniku, kjer ta podjetniški inkubator deluje. Trenutno je v njem 17 inkubirancev. To pomeni, če imate neko vizijo ustanoviti svoje podjetje, lahko začnete v tem inkubatorju, kjer imate svoje poslovne prostore in vse možnosti pričeti z neko dejavnostjo. Za ta inkubator skrbi naš razvojni center. S tem inkubatorjem smo povezani v regionalno mrežo jugovzhodne Slovenije, kjer je enota v

Trebnjem, Kočevju in Novem mestu. Metlika in Črnomelj pa še ne delujeta. To je sklop možnosti ustanavljanja podjetja itn.

- **točka 12: AC 3. razvojne osi umeščena v prostor občine z možnostjo razvoja naselij ob njej.**

3. razvojna os je projekt državnega pomena. To je avtocesta smer Metlika, stvar je v teku projektiranja. Dejstvo je, da to pripravlja Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za promet. To so državni prostorski načrti in ko bo državni prostorski načrt sprejet, bo to lahko v celoti steklo. Kar je v OPN zabeleženo je tudi narejeno, naši koridorji so postavljeni, tako da smo svoj del dela opravili. Zdaj se pogajamo kako bomo najbolje ali na najmilejši način prizadeli prebivalstvo in ugodili tistim, pri katerih bomo morali poseči na njihovo lastnino.

- **točka 14: izvajanje sedanjega obsega JPP z možnostjo podaljšanja prog izven mesta, če bodo KS predlagale.**

Mi smo s podjetjem, ki je dobilo koncesijo za izvajanje javnega prevoza (Veolia Novo mesto, sedež Koper), že kar nekaj stvari uredili. Tudi prevoze podaljšanih mestnih prog smo izvedli. Proga do Stopič, Češče vasi itn. Je pa res, da smo imeli tu izjemno težavo z zakonodajo, ker država predpisuje katere proge so mestnega prometa in katere so primestni promet. Primer, da primestni promet vozi iz posameznih naselij in potniki, ki so iz tega naselja, ki se vozijo z lokalnim prometom, ne morejo koristiti isto karto. To je predvsem značilno za šolski prevoz, na primer iz Gaberja do Brusnic vozi šolski avtobus in občani se ne morejo voziti z njim s svojo karto, tako veleva zakonodaja. Na Ministrstvo za šolstvo in šport smo posredovali, da to ni logično, vendar še nismo dobili odgovora. To nam predstavlja veliko breme in izgubo za občino.

- **točka 33: Romi in stanovanjske razmere**

Z Romi so velike težave. Mi se trudimo, da bi jih odpravljali, vendar ne gre tako kot bi si človek zamislil. Vsega skupaj imamo 8 romskih naselij. Štiri naselja so dokaj dobro urejena, štiri so pa neurejena kar se tiče komunalnih in vodovodnih storitev. Medtem ko so določena naselja delno ureja, to so Ruperč vrh – kanalizacije ni, drugo imajo vse, Poganjški vrh – tudi kanalizacija ni urejena in Ukrat pri Gotni vasi. Dva naselja pa so kritična Žabjek, kjer je izjemno veliko število Romov, tam okrog 400 in Otočec je dokaj kritičen. Romske naselje Graben pa smo likvidirali. Zanimivo je predvsem to, da Romi pokrivajo stroške zgolj za vodo, ostalo pa se krije iz lokalne skupnosti. Sicer pa tudi vodo plačujejo iz socialne pomoči. Kar se tiče bivalnih prostorov, so se stanovanjski objekti gradili v 90. letih v Brezju, ti stanovanjski objekti so bili za silo dograjeni,

nekateri Romi so nato do konca sami dogradili, večina Romov pa se teh objektov ni niti dotaknila, kar pomeni, da živijo v na pol dograjenih objektih. (npr. pred hišo ima nov BMW, hiša je pa na pol zgrajena). Prostorsko imamo urejeno tudi Šmihel, Ruperč vrh in Poganjški vrh, kjer bi si Romi lahko kupili zemljišča in to smo jim ponudili po izjemno ugodni ceni, 5 evrov po kvadratnem metru za gradbeno parcelo, pa tudi k temu niso pristopili. Imajo možnost urediti stanovanjske razmere, vendar k temu ne pristopajo.

- točka 35: organiziranje javnih gospodarskih služb v najracionalnejšo obliko – upravičenost združevanja vrtcev.

V prejšnjem mandatu smo začeli postopek združevanja dveh vrtcev. Na kratko bi razložil: imamo dve instituciji vzgojno-varstvena ustanova Ciciban in vzgojno-varstvena ustanova Pedenjped, ki imata svoje enote. Mi smo ugotovili, da bi bilo racionalno, da bi bila to ena uprava, en socialni delavec, ena socialna služba, ena pralnica, ena kuhinja itn. Tudi ekonomske »računice« so nam pokazale, da bi bilo to cca. 100.000 evrov privarčevanih sredstev. Žal, ko smo to predlagali občinskemu svetu so posamezne direktorice teh vrtcev lobirale svoje svetnike in je bilo to zavrnjeno. Tako da ta zadeva je bila zavrnjena na občinskem svetu. Do tega združevanja ni prišlo in razumljivo, da nimam volje, da bi ta postopek ponovno sprožil, ker mislim da ne bi bilo nič drugače.

- točka 36: Izvedba racionalizacij v zaposlovanju in poslovanju.

Mi smo v tem delu pristopili k reorganizaciji občinske uprave. Žal v prejšnjem mandatu sem imel to nesrečo, da sem imel kar 3 direktorje občinske uprave. V tem mandatu ponovno začinjamo s ponovno reorganizacijo. Vendar kljub vsemu, smo znižali število zaposlenih za 10. Lansko leto 31. 12. 2010 je bilo 86 zaposlenih pri mojem prevzemu 2006, nas je bilo 96 zaposlenih. Ta racionalizacija poteka še naprej in občinsko upravo želimo še zmanjšati za približno 6-7 ljudi. To pa ne pomeni, da so drugi prepuščeni sami sebi, tukaj je izjemno veliko institucij, ki v bistvu črpajo proračunska sredstva. Npr. Knjižnica Mirana Jarca, tam je zaposlenih 35 delavcev, je res ena sodobnejših knjižnic, vendar je preveliko število zaposlenih in malo obiska. Potem je tu Kulturni center Janeza Trdina, ki nam tudi odžira precejšen del proračunskih sredstev z 12 zaposlenimi. Anton Podbevšek teater, profesionalno gledališče, za katero porabimo 600.000 evrov letno z 12 zaposlenimi, Dolenjski muzej je na srečo na breme države in Ministrstva za kulturo, kjer imamo samo 2 svoja delavca, ki ju plačujemo iz proračunskih sredstev. Nato je tu Komisija za šport, ki skrbi za športne objekte, kjer je 15

zaposlenih, potem so še lekarna, zdravstveni dom, vse šole in še dodatno vrtci, ki jih subvencioniramo: Petrov vrtec na Otočcu, Ragov vrtec na Ragovski in vrtec s koncesijo Jana v Mačkovcu. To so ustanove, ki so zakonsko upravičene za subvencijo. Tu je še en velik porabnik proračunskih sredstev dom starejših občanov, notri je veliko ljudi, ki ne morejo pokriti doma z lastnimi prihodki, zato je lokalna skupnost odgovorna, da pokrije preostanek.

- **točka 41: Ureditev prostorov s prenovo objekta na Seidlovi 1 in na Rotovžu.**

Rotovž je končan – to se prostori v katerih se nahajamo. Ni še realizirano v celoti. Seidlova 1 se realizira postopoma – menjava oken itn. medtem ko Novi trg 6 je bil prodan in še zdaj stoji tam ruševina. Ko je to prodano mi ne moremo več vplivati na to. Jaz jih spodbujam, obljublajo da bodo podrli, vendar ni nič iz tega.

7. Letos občino čaka kar nekaj zahtevnih projektov. Leta 2012 zastopamo naziv Evropska prestolnica kulture – katere prireditve ste prijavili in ali priprave že potekajo? Potem Evropsko prvenstvo v košarki 2013 in s tem izgradnja Velodroma Češča vas ter CEROD (Center za ravnanje z odpadki Dolenjske) II.

Že od vsega začetka imamo prijavljenih 5 prireditev: investicija je bila edina, ki je že izvedena z evropskimi sredstvi – to je adaptacija Anton Podbevška Teater, kjer je bilo porabljeni dva milijona štiristo tisoč evrov. To je sedaj zaključeno. Tu pa sodelujejo tudi Rock Otočec, Foto Pub, Jazzinty in arheološke raziskave in najdbe Dolenjske. Teh 5 prireditev imamo v načrtu in jih bomo speljali v celoti.

8. Seveda ne bomo samo o rešenih projektih, dosti je tudi narejenega. Menim, da ljudem dosti pomenijo dela na področju komunalnega vzdrževanja, rekonstrukcij cest in zagotovitev mest v vrtcih. Letos je MO Novo mesto sprejela sklep o enkratnem občinskem dodatku ob rojstvu otroka, saj je bila do nedavnega ena redkih občin, ki tega ni izvajala. Čestitke!

Moje načelo in vizija je, da bi vse kar naredimo služilo svojemu namenu. Mi smo se lotili športne dvorane v Stopičah v prejšnjem mandatu, zdaj bomo zaključili – ta dvorana bo služila kot šolska telovadnica, kjer je 800 otrok, kar ni malo in je ena večjih šol v naši občini in tudi za žensko rokometno društvo. Velodrom kot tak bi služil svojemu namenu, če bi bil dodelan do konca. To je ko se neka zadeva naredi na pol in se nato pozabi nanj ter se ne dokonča. Če bi

takrat končali, ga pokrili, bi bil 100% izkoriščen. Vendar ker je bil ta prostor 10 let izpostavljen vremenskim pogojem, je postal razvalina, vse skupaj ni uporabno. No sedaj so si kolesarji sami ustvarili podlago in ga uredili. Vendar še ni tako kot bi moralo biti. Tudi knjižnica še ni adaptirana do konca, pa je tega že 18 let od kar se je začelo, že veliko pred mojim mandatom. Najbolj me boli Narodni dom, ker sem že nekajkrat to problematiko omenil na vseh nivojih, vendar ni bilo odgovora in tudi veliko sredstev smo porabili za adaptacijo Anton Podbevšek teater.

Letos smo sprejeli, da se občinski dodatek ob rojstvu otroka izplačuje.

9. Kako bi ocenili delovanje občinskega sveta v MO Novo mesto, ki je najvišji organ odločanja v vseh zadevah?

Delovanje občinskega sveta je vedno politična zadeva. V prejšnjem mandatu žal, ne glede na mojo prepričljivo zmago in zasedbo svetnikov, sem imel to nesrečo, da so se tri svetnice odločile in izstopile iz naše stranke in iz svetniške skupine Zveze za Dolenjsko. S tem nisem imel več večine v občinskem svetu. Pomeni, da ne moreš imeti tako koalicijo, da je nad polovico članov. Kadarkoli opozicija govori o konstruktivnem delovanju to ni res. To je politika! To se tudi zdaj vidi v poslanski skupini, sem v manjšini in vse kar predlagamo so proti. Prejšnji mandat smo speljali na nek način, vendar smo imeli izjemne težave v drugi polovici mandata. V drugi polovici pa je bilo več nasprotovanja, nobene stvari nismo mogli izpeljati. Če predlagaš nek projekt, sigurno ga ne predlagaš, ker je meni tako všeč, ampak ker je neka odločitev na neki ravni sprejeta in se moramo vse skupaj zavzeti za to, da bi to izvedli. Recimo opozicija mi je v prejšnjem mandatu porušila vse kar se je dalo porušiti. Razen OPN (Občinski prostorski načrt). Za to so vedeli, da je življenjskega pomena in da če to blokirajo, smo pogoreli. Vendar smo to sprejeli, kar je zelo velik dosežek, saj ima to le 26 občin v Sloveniji. Prejšnji mandat ocenjujem kot mukotrpen. Z velikimi težavami je čas prinesel konec. V tem mandatu nas je v koaliciji 19 svetnikov, 3 so neopredeljeni in 8 opozicijskih svetnikov. Moram reči da do zdaj niso zganjali polemik, so pa v vsakem predlogu glasovali proti – brez obrazložitve.

10. Kakšne so vaše napovedi za mandat 2010-2014? Od koga bo odvisen uspeh, ali bodo k temu pripomogli soustvarjalci novomeške politike?

Osebno mislim, da bo letošnji mandat bolj uspešen. Tudi zaradi koalicije-opozicije. Druga stvar je športna dvorana zaradi evropskega prvenstva v košarki 2013 in menim, da bo velik uspeh, če bomo to speljali do konca. Tudi dograditev dveh čistilnih naprav. Računamo tudi na odločbo hidravličnih izboljšav vodovodnega sistema (zamenjava celotnega centralnega vodovodnega sistema od Šmarješkega toplic do vodohramov na Kiju in na Marofu, s tem bomo povečali možnost oskrbe s pitno vodo širšega Novega mesta) in tudi CEROD II naj bi bil izveden v tem mandatu. To so glavne točke. Kar se tiče oživitve mestnega jedra, planiramo, da bi ponovno zbrali lastnike objektov, ker so vse hiše prazne. Vse to so privatni objekti, ki jih je težko napolniti. V njih so odvetniki itn. in je iz tega razloga mesto »mrtvo«. V letošnjem letu gremo v realizacijo tržnice – preuredili jo bomo in s tem mislim, da bo zadeva bistveno drugače zaživela. Želje pa so tudi za pridobitev investitorja za garažno hišo. Če tega pridobimo, bi imelo mesto čisto drugačno dimenzijo, saj bi vse avtomobile spravili v garažno hišo in ne bi bili več v centru mesta.

Še enkrat se Vam najlepše zahvaljujem za prijaznost in Vam želim obilo uspehov pri vodenju občine in izvajanju projektov! Lep pozdrav.

Priloga B: Realizacija najpomembnejših projektov iz programa stranke v mandatnem obdobju 2007-2010

ZVEZA ZA DOLENJSKO - ZZD

REALIZACIJA

**NAJPOMEMBNEJŠIH PROJEKTOV
IZ PROGRAMA STRANKE
v obdobju 2007 - 2010**

PODROČJE/PROJEKT	NAČIN REALIZACIJE
I. GOSPODARSKI RAZVOJ:	
1. Sprejem »Strategije prostorskega razvoja MoNM« in »Prostorskega reda MoNM« Rok: 2007 - 2008	✓ Po novem zakonu o prostorskem načrtovanju sta oba dokumenta združena v »OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT MESTNE OBČINE NOVO MESTO«. Osnutek dokumenta je občinski svet 21.2.2008 dal v 40 dnevno javno razpravo. Predvideno je, da bo dokument sprejet v 2. polovici letošnjeGA LETA.
2. Sprejem » Občinskega programa opremljanja zemljišč« Rok: 2008	✓ Odlok o podlagah in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje MoNM je občinski svet sprejel 31.1.2008 in se že izvaja
3. Ustanovitev Sklada stavbnih zemljišč kot režijskega obrata za učinkovito gospodarjenje in komunalno opremljanje zemljišč za gradnjo Rok: 2007 Alternativa: razširitev dejavnosti Stanovanjskega podjetja »Zarja«d.d. in dokapitalizacija	✓ Še ni realizirano. Predlog: Župan kot predsednik skupščine Zarje vpliva na poslovno politiko »Zarje«. Poleg tega pa direktor uprave preveri vse prednosti ustanovitve Sklada stavbnih zemljišč kot režijskega obrata in dosedanje prakse v drugih občinah.
4. Zagotavljanje prostorskih pogojev za razvoj gospodarskih in storitvenih dejavnosti, posebno velikih in srednjih podjetij (tovarni zdravil Krka, Revoz., Beograd, CGP, Gimpex, Eventus, Kovinotehna MKI, Terme Krka, skupini TPV, Ursa Slovenija, KZ Krka, Arsed, Cat Logistic, ...) Način: z uveljavljanjem njihovih potreb v Strategiji prostorskega razvoja MoNM, z zagotavljanjem javne infrastrukture in njenim financiranjem iz proračuna in drugimi nepovratnimi sredstvi, z uveljavljanjem predkupne pravice na zemljiščih strateškega pomena za občino. Rok: mandat	✓ Naloga se realizira v mandatu. Realizirano dosedaj: <ul style="list-style-type: none"> • V občinskem prostorskem načrtu so upoštevane vse evidentirane potrebe za razvoj gospodarskih in storitvenih dejavnosti, • V letnih proračunih 2007 in 2008 MoNM in j.p.Komunale so predvidene naložbe v izgradnjo komunalne in cestne infrastrukture • Največja naložba je v izgradnjo CCN Novo mesto in II.faza CeROD, ki se bodo financirale iz nepovratnih sredstev EU in M.za okolje in prostor.

	<ul style="list-style-type: none"> • J.p.Komunala pridobiva tudi sredstva iz razpisov M.za okolje in prostor in Ekološkega sklada • V tem času je bilo sprejetih kar nekaj odlokov v zvezi s prostorsko ureditvenimi pogoji za razvoj dejavnosti. <p>Problem: MoNM ne pridobiva v zadostni meri nepovratnih sredstev po razpisih RS in EU skladov! Problem je v pomanjkanju projektov.</p> <p>Vprašanje je ali bi lahko pospešili pripravo in sprejem ustreznih odlokov in tako prispevali k hitrejšemu reševanju prostorskih pogojev investitorjev.</p> <p>Predlog: Župan in direktor uprave ugotovita razloge in poskrbita za delovanje ustreznih služb in projektne delo na tem področju.</p>
<p>4. Financiranje naložb v javno infrastrukturo v kombinaciji zasebno/javno lastništvo z namenom izboljšanja obstoječega stanja, hitrejšega in učinkovitejšega reševanja ugotovljenih potreb Rok: Mandat</p>	<p>Dosedaj se ni nobena naložba še izvedla v kombinaciji javno/zasebno partnerstvo. Zakon o javno/zasebnem partnerstvu je sprejet, vendar ni natančnejših meril oz.osnov.</p> <p>Problem: v upravi ni strokovnega znanja s tega področja oz.nihče ni konkretno zadolžen za to.</p> <p>Predlog: Direktor uprave poskrbi za realizacijo.</p>
<p>5. Znižanje komunalnega prispevka zavezancem na račun pridobljenih nepovratnih sredstev in financiranja iz proračuna Rok: mandat</p>	<p>V novem odloku o podlagah in merilih za odmero KP na območju MoNM je ta olajšava priznana vsem investitorjem v ocenjenem odstotku.Odlok poleg tega priznava tudi znižanje KP občanom na račun vplačanega samoprispjevka od leta 2000 dalje.</p> <p>Izvaja se od sprejema odloka od februarja 2008 dalje</p>
<p>II.ZNANJE:</p>	
<p>6.Postopna ureditev univerzitetnega središča v Drgančevju, Rok: mandat</p>	<p>Projekt gospodarskega središča JV regije, v sklopu katerega je tudi univerzitetno središče, je občinski svet obravnaval na dveh sejah, ga opredelil kot najpomembnejši razvojni projekt občine, sprejel potrebne sklepe za nadaljevanje izvedbe in zagotovil v proračunu za leto 2008 skupaj 850.000 Eur.</p> <p>Problem: finančna sredstva MoNM za</p>

		izvedbo projekta, nedefinirano javno/zasebno partnerstvo,
7. Izvajanje projekta univerzitetno-tehnološkega parka, Rok: mandat	✓	Ta projekt je vključen v projekt gospodarskega središča JV regije in velja enako kot pri prejšnji točki.
III. INFRASTRUKTURA:		
8. Rekonstrukcija centralne čistilne naprave, Rok: mandat	✓	Projekt je bil v lanskem letu pripravljen za financiranje iz EU sredstev. Izdelani so bili potrebni projekti in investicijska dokumentacija ter vložena dokumentacija za pridobitev nepovratnih virov financiranja iz EU sredstev in RS. Pripravljalna faza je v teku.
9. Nadaljevanje izgradnje kanalizacijskih sistemov v naseljih, Rok: mandat	✓	J.p.Komunala in MoNM izvajata izgradnjo kanalizacijskih sistemov, kar je razvidno iz poročil za leto 2007 in planov za leto 2008.
10. Postopna zamenjava azbestnih vodovodnih cevi Rok: mandat	✓	J.p.Komunala in MoNM izvajata zamenjavo azbestnih vodovodnih cevi, kar je razvidno iz poročil za leto 2007 in planov za leto 2008.
11. 4. Istočasna izgradnja obvoznic Novega mesta z namenom ustrezne prometne povezave na AC, Rok: mandat	✓	Izdelana je prometna študija mestnih obvoznic in navezav na AC in 3. razvojno os. V letošnjem letu bo v sodelovanju z DARS izbrana najustreznejša varianta
12. 5. AC 3. razvojne osi umeščena v prostor občine z možnostjo razvoja naselij ob njej, Rok: mandat	✓	Izdelana je študija variant, ki bo izbrana v sodelovanju z DARS. Vprašanje je, ali in kako bo zagotovljena možnost razvoja naselij v območju pod Gorjanci (Stopiče, Dolž, Gabrje, Brusnice) glede na to, da so vse variante AC 3. razvojne osi umeščene mimo treh območij, ta območja pa ostajajo na sedanjih prometnih povezavah, ki ne omogočajo bodočih lokalnih središč kot so navedene v občinskem prostorskem načrtu. Predlog: V času javne razprave o občinskem prostorskem načrtu je potrebno preveriti možnost razvoja lokalnih središč Stopiče, Dolž, Brusnice in Gabrje z ustreznimi prometnimi povezavami.
13. 6. Usposobitev letališča Prečna za poslovne in turistične lete manjših letal Rok: ???	✓	Nimam informacije - dopolnitev
14. 7. Izvajanje sedanjega obsega JPP z možnostjo podaljšanja prog izven mesta, če bodo KS	✓	MoNM ima stalno dopolnjuje proge s potrebami.

	predlagale Rok: mandat <i>Veolia</i> <i>(Stopič, Česca vas)</i> <i>- omagitev zakona o mestnem/primestnem prometu</i>	Vprašanje: Kakšen mestni in primestni potniški promet imamo, kakšnega potrebujemo in kakšnega lahko financiramo iz proračuna? Predlog: Obravnava na stranki in občinskem svetu.
15	8. Zagotavljanje rednega financiranja dejavnosti KS Rok: mandat ✓	Občina iz proračuna zagotavlja redno (?) financiranje dejavnosti KS
16	9. Sofinanciranje stroškov izgradnje kanalizacije in poti v izvenmestnih krajevnih skupnostih Rok: mandat ✓	Zagotovljeno tudi z novim odlokom o Pogojih in merilih za odmero KP.
IV. PREDŠOLSKA VZGOJA:		
17	1. Postopna obnova vseh vrtecev (vsaj enega letno) in povečanje vrteca Ostržek Rok: mandat <i>2 vrteca</i>	Naloga se izvaja. <i>Obnovljen</i>
V. OSNOVNOŠOLSKA VZGOJA:		
18	1. Prenove OŠ Center in Podružnične šole Mali Slatnik Rok: Mandat <i>1/2</i>	Še ni zvedeno <i>iznadi delitve občin; izplačilo</i>
19	2. Izgradnja nadstandardne telovadnice v OŠ Stopiče z vključitvijo zasebnega kapitala Rok: 2007 ✓	Naloga se izvaja. Sedaj je v fazi projektiranja in iskanja investitorja. ...(dopolni Rafko)
VI. KMETIJSTVO:		
20	1. Sofinanciranje izvajanja programov podjetništva na podeželju (LAS) Rok: Mandat ✓	Izvajanje naloge in financiranje vključeno v proračun 2007 in 2008.
VII. TURIZEM		
21	1. Ustanovitev Zavoda za turizem občine Novo mesto Rok: 2007 ✓	Zavod ustanovljen v letu 2007, v letu 2008 sprejet tudi program dela.
22	2. Kamp za avtodome in prikolice v bližini Krke in mesta (Portoval) Rok: 2008 ✓	Ni realizirano..... (morda kdo več ve?)
VIII. ŠPORT:		
23	1. Nadaljevanje izgradnje športnih objektov po ZN Portoval (kegljišče, športna dvorana..) Rok: mandat ✓	Naloga v izvajanju: ... (dopolni Rafko) <i>delitev občin in izplačilo</i>
24	2. Športna dvorana v Drgančevju Rok: 2010 ?? ✓ (dopolni Rafko)
IX. SOCIALNO SKRBSTVO:		
25	1. Skrb za domsko in osebno varstvo starejših občanov in invalidov Rok: mandat ✓	V proačunih 2007 in 2008 so zagotovljena sredstva za izvajanje programov. Ni predvideno, da bi občina kot (so)investitor gradila nov dom starejših občanov. Bo pa s hitrimi postopki omogočila investitorjem izgradnjo novih domov za starejše in invalide.
26	2. Sodelovanje pri zagotovitvi negovalne bolnišnice Rok: mandat ✓	Ni še realizirano

X.ZDRAVSTVO:	
27 1.Podeljevanje koncesij zdravnikom samo v primeru večje dostopnosti in višje kvalitete in obsega storitev občanom Rok: mandat	✓ Sprejeta strategija primarnega zdravstva v MoNM v kateri so opredeljeni ukrepi na področju izvajanja primarnega zdravstva. Nosilec primarnega zdravstva ostaja Zdravstveni dom Novo mesto, ki ga izvaja v sodelovanju s koncesionarji. Problem: odnosi med MoNM, ZD Novo mesto in koncesionarji še niso dokončno urejeni. Predlog. Na podlagi sprejete strategije primarnega zdravstva v MoNM je ptorebno takoj izvajati vse predvidene ukrepe.
28 2. Zagotavljanje zdravstvene oskrbe vsem občanom na primarni ravni. Rok: Mandat	✓ Se izvaja.
XI.KULTURA:	
29 1.Razvoj gledališča:Prenova objekta za gledališče in financiranje dejavnosti. APT Rok: 2007-2008	✓ Naloga je v teku. Pripravlja se projekt prenove in razširitve objekta. Naloga naj bi bila zaključena do konca mandatnega obdobja.
XII.ZAŠČITA IN REŠEVANJE:	
30 1.Usposobitev poklicne gasilske enote za zaščito in reševanje Rok: mandat	✓ V letnem proračunu so zagotovljena potrebna sredstava za delovanje poklicne gasilske enote. Problem: iz proračuna ni možno zagotoviti vseh potrebnih sredstev
XIII.STANOVANJSKA GRADNJA:	
31 1.Zagotavljanje stanovanj za družine z nizkimi dohodki in mlade družine Način: Vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva in predkupne pravice občine Rok: mandat	✓ Stanovanjski sklad RS je v Podbrezniku letos zagotovil nakup stanovanj za mlade družine. MoNm ne zagotavlja novih najemniških stanovanj za te kategorije družin. Naloga se ne izvaja!!! Predlog: Občina sprejme politiko stanovanjske gradnje. Rok: 2008
32 2.Zagotavljanje finančnih vzpodbud za prenove objektov v mestnem jedru Način: Zagotovitev finančnih vzpodbud za povečane stroške investitorjev zaradi varovanja kulturne dediščine, sprejem pravilnika Rok: Mandat	✓ Se ne izvaja. Problem: Ni programa obnove in oživitve mestnega jedra. Predlog: Pripravi se program obnove in oživitve mestnega jedra, ki je podlaga ukrepom. Rok: program 2008, izvajanje ukrepov 2009-2010
XV: ROMI	
33 1.Stanovanjske razmere: Določitev lokacij in sprejem občinskih lokacijskih načrtov, izdelava projektne dokumentacije za	✓ V občinskem prostorskem načrtu bodo določene lokacije in način urejanja naselij za Rome.

	komunalno opremljanje zemljišč, pridobivanje nepovratnih sredstev iz ministrstev RS in EU skladov za izgradnjo komunalne infrastrukture, postopno opremljanje romskih naselij s komunalno infrastrukturo z lastno udeležbo samih Romov, Zagotavljanje stanovanj v obstoječem stanovanjskem fondu družinam s stalnimi prihodki (zaposleni) in šoloobveznimi otroci, Rok: mandat ✓	Občinski svet je imenoval komisijo za reševanje problematike Romov. (dopolnitve)
34	2.Zaposlovanje: Zaposlovanje pri izgradnji komunalne infrastrukture v romskih naseljih, zaposlovanje pri javnih delih, pri koncesionarijih za vzdrževanje cest, javnih zelenic, sodelovanje pri delovanju romskega zaposlitvenega centra Rok: mandat ✓ (dopolnitve) } tudi v mandatu 2010-2014 8 romskih naselij
	XVI: UPRAVLJANJE PODJETIJ IN USTANOV V LASTI OBČINE:	
35	1.Organiziranje javnih gospodarskih služb v najracionalnejšo obliko, Rok: mandat <i>zavijena v občinskem svetu</i> ✓	V izdelavi je študija upravičenosti združevanja vrteev (rok: april 2008) Drugih predlogov ni
36	2.Izvedba racionalizacij v zaposlovanju in poslovanju, Rok: 2007 ✓	Občinski svet je ob proračunu 2007 sprejel sklep, da je potrebno pripraviti racionalizacijske ukrepe v družbenih dejavnostih. Sklep še ni realiziran.
37	3.Prodaja deležev samo v primerih večje družbene koristi, Rok: mandat ✓	Dosedaj ni bil prodan noben delež MoNM.
38	4.Možnost dokapitalizacij s kapitalom novih lastnikov s lastništvom javni/zasebni kapital Rok: mandat ✓	Dosedaj še ni bilo nobenega primera.
39	5. Vključitev Stanovanjskega podjetja Zarja v prenove objektov v mestnem jedru in pri gradnji stanovanj za mlade družine v mestnem jedru. Rok: Mandat ✓(dopolni Borut ali župan)
	XVII: OBČINSKA UPRAVA:	
40	1.Reorganizacija in zmanjšanje zaposlenih v občinski upravi Rok: 2007 ✓ <i>zmanjšanje iz 96 (-10) ali potrebuje</i>	Reorganizacija sprejeta, še ni izvedena, s proračunom MoNM 2008 ni predvideno zmanjšanje zaposlenih.
41	2. Zagotovitev pogojev za poslovanje občinske uprave: ureditev prostorov s prenovo objekta na Seidlovi 1 in na Rotovžu Rok: postopno 2007 – 2008 ✓ <i>1/2</i>	Naloga delno realizirana: del uprave preseljen v najete prostore, nadaljuje se s pripravami na prenovo Rotovža. Predlog: prouči se izgradnja prizidka k stavbi na Seidlovi 1 z namenom, da je v bodoče uprava na enem mestu.
42	3.Izobraževanje delavcev za učinkovito in ljudem prijazno upravo Rok : mandat ✓	Se izvaja... (dopolni direktor uprave)
	43. obnova APT ✓	

Vir: Izdelala Darinke Smrke v Novo mesto (18. 3. 2008).

Priloga C: Pridobivanje državnih in evropskih sredstev v obdobju 2006-2010

Naziv projekta	Skupaj vrednost projekta	2006	2007	2008	2009	2010
2	3=4+5+6+7+8	4	5	6	7	8
Skupaj realizirani projekti	23.340.390	9.764.219	2.550.244	2.935.604	3.730.115	4.360.209
Tuji viri - skupaj	13.526.943	6.297.181	1.666.618	751.687	2.380.067	2.431.390
Državni proračun	4.501.004	1.947.891	509.280	658.983	907.423	477.426
Drugi viri-Kohezijski skladi	3.448.798	2.715.748	733.050	0	0	0
Drugi viri-Strukturni skladi EU	3.453.699	0	0	70.833	1.450.773	1.932.093
Drugi viri-ostale občine	2.123.442	1.633.542	424.287	21.871	21.871	21.871
Proračun MONM - skupaj	9.813.447	3.467.038	883.626	2.183.917	1.350.048	1.928.819

Vir: Razvojni načrt Mestne občine Novo mesto, posredovano od Ivo Kuljaj.

Priloga Č: Volilni program 2010-2014 in njegove prioritete

KOMUNALA		
Projekt in viri	Vrednost projekta	Uresničitev
CeROD-II	24,841,844	2011-2014
Državni proračun-MOP	5,979,383	
Proračun MONM	3,477,042	
Drugi viri - Kohezijski skladi EU	12,264,658	
Drugi viri: ostale občine	3,120,760	
Hidravilčne izboljšave vodovodnega sistema Dolenjske	18,215,469	2011-2014
Državni proračun-Ministrstvo za okolje in prostor	4,113,476	
Proračun MONM	5,299,368	
Drugi viri - Kohezijski skladi EU	8,802,625	
Hidravilčne izboljšave kanalizacijskega sistema in CČN NM	18,065,469	2011-2013
Državni proračun-Ministrstvo za okolje in prostor	4,113,475	
Proračun MONM	5,149,369	
Drugi viri - Kohezijski skladi EU	8,802,625	
Kanalizacija v KS Podgrad	3,200,000	2013-2014
Razvoj regij-okoljska infrastruktura - postavka 7619	2,200,000	
Proračun MONM	1,000,000	
Kanalizacija v KS Birčna vas	2,388,740	2011-2012
Razvoj regij-okoljska infrastruktura - postavka 7619	1,838,740	
Proračun MONM	550,000	
Kanalizacija v KS Uršna sela	2,250,000	2013-2014
Državni proračun-Regionalna infrastruktura št. 7514	550,000	
Proračun MONM	1,700,000	

Komunala. Muhičev program je najbolj ambiciozen na področju komunalnih zadev. Obsega kar 20 projektov v skupni vrednosti 75 milijonov evrov. Za primerjavo naj povemo, da je to približno 2,5 krat več, kot je znašal povprečni letni proračun novomeške občine v zadnjih štirih letih. Kar 53 milijonov evrov naj bi koalicija pridobila iz državnih in evropskih virov. Poleg naštetih je Muhič obljubil tudi kanalizacije v številnih naseljih, in sicer: Prečna, Ločna - Mlinarska pot, Žabja vas, Sv. Rok (vse v letu 2011), Gabrje (2012), Stopiče (2012-2014), Otočec, Veliki Slatnik (2013), Bučna vas (oboje 2013-2014) in Kortejevo (2014). Poleg tega naj bi v letu 2014 prišlo do izgradnje vodovoda na Trški gori ter obnove kanalizacije in vodovoda v naselju Krku (2011-2012). Kanalizacijo in vodovod pa bodo dobili tudi v romskem naselju Poganci (2011-2012).

KULTURA		
Projekt in vir	Vrednost projekta	Uresničitev
Obnova knjižnice M. Jarca za izvajanje multimedjskih dej.	3,562,558	2013-2014
Ministrstvo za kulturo	1,781,279	
Proračun MONM	1,781,279	
Narodni dom	3,100,000	2011-2014
Ministrstvo za kulturo-ESRR	2,000,000	
Proračun MONM	1,100,000	
Anton Podbevšek Tesler Novo mesto	1,477,134	2011
Ministrstvo za kulturo-ESRR	1,000,000	
Proračun MONM	477,134	
Kulturni center Janeza Trdine	450,000	2011
Proračun MONM	450,000	
Obnova mestnega obkrožja - Šance	205,000	2011-2012
Proračun MONM	205,000	

Kultura. V prihodnjih štirih letih bo področje kulture dobilo osem milijonov naložb. Polovico bosta prispevali država in EU.

CESTE		
Projekt in vir	Vrednost projekta	Uresničitev
Mestne obvoznice in navezave na 3. razvojno os (novogradnja)	15,100,000	2011-2014
Državni proračun-Ministrstvo za promet	14,000,000	
Proračun MONM	1,100,000	
Cesta Westrova ul.-Regerške košenice (novogradnja)	3,700,000	2011-2014
Državni proračun-Ministrstvo za promet	2,450,000	
Proračun MONM	1,250,000	
Južna povezovalna cesta (Srebrniče - Jedinščica) (novogradnja)	3,250,000	2011-2014
Državni proračun-Ministrstvo za promet	1,800,000	
Proračun MONM	1,450,000	
Rekonstrukcija križišča Žabja vas	2,750,000	2011-2013
Državni proračun-Ministrstvo za promet	1,600,000	
Proračun MONM	1,150,000	
Novo mesto - Šentjemej (skozi naselje Ratež) (rekonstrukcija)	2,350,000	2011-2012
Državni proračun-Ministrstvo za promet	1,850,000	
Proračun MONM	500,000	
Rekonstrukcija regionalne ceste skozi naselje Birčna vas	2,190,000	2011-2014
Državni proračun-Ministrstvo za promet	1,450,000	
Proračun MONM	740,000	

Ceste. Županov cestni program je „težak“ dobrih 40 milijonov evrov, pri čemer računa na to, da bo država prispevala 28 milijonov evrov. Poleg glavnih projektov, ki so navedeni v tabeli, občanom obljublja še rekonstrukcijo odsekov: Ljubljanska, Smrečnikova, Leskovec - deponija Corod, križišče Drska - pokopališče Srebrniče (vse v letu 2011), V. Brusnice - Ratež, križišče Straška-križišče Ljubljanska, Rozmanova - Jerobova (vse v letih 2011-2012), obvoz Mali Orehek (2012), Kandijška, Pangrc Grm - Gabrje, križišče Ločna, Mali Slatnik-Petelinjek, križišče Črmošnjice pri Stopičah, Lobetova (2013), Šmarješka cesta (2014).

GOSPODARSTVO

Projekt (viri)	Vrednost projekta	Uresničitev
Ureditev mestnega jedra + tržnica + garažna hiša	11,300,000	2011-2014
Javno zasebno partnerstvo	9,500,000	
Proračun MONM	1,800,000	
Garažna hiša pri Zdravstvenem domu NM	6,040,000	2011
Javno zasebno partnerstvo	6,000,000	
Proračun MONM	40,000	
Garažna hiša Kandija	2,600,000	2011-2012
Javno zasebno partnerstvo	2,500,000	
Proračun MONM	100,000	
Ureditev avtobusne postaje NM	1,550,000	2011-2012
Javno zasebno partnerstvo	1,000,000	
Proračun MONM	555,000	
Posodobitev javne razsvetljave	1,200,000	
Proračun MONM	1,200,000	
Ureditev pešpoti po občini	800,000	2011-2014
Proračun MONM	800,000	

Gospodarstvo. Novomeški župan napoveduje 23,5 milijona evrov za šest gospodarskih projektov. Od tega bo iz zasebnih virov pridobil kar 19 milijonov evrov.

ŠPORT

Projektna vrsta	Vrednost projekta	Uresniteljev
Velodrom Češča vas	11,200,000	2011-2012
Evropski socialni sklad, Ministrstvo za šport	4,000,000	
Javno zasebno partnerstvo	7,000,000	
Proračun MONM	200,000	
ŠRC Portoval tribune in bazen	5,200,000	2011-2014
Javno zasebno partnerstvo	4,500,000	
Proračun MONM	700,000	
Športna dvorana Stopiče	2,305,140	2011
MŠŠ -šport	305,140	
Proračun MONM	2,000,000	
Servisni objekt za tenis	450,000	2011
Javno zasebno partnerstvo	450,000	

Šport. Novo mesto bo, če bodo vladajoči uresničili svoje obljube, dobilo štiri megalomanske športne projekte, vredne 19 milijonov evrov, pri čemer jih bo 16 prišlo iz evropskih, državnih in zasebnih virov.

IZOBRAŽEVANJE IN PREDŠOLSKA VZGOJA		
Projekt in viri	Vrednost projekta	Uresničitev
OŠ in vrtec v Brusnicah	2,100,000	2011-2012
Proračun MONM	2,100,000	
OŠ Bršljin	2,100,000	2011-2014
Proračun MONM	2,100,000	
Vrtec Podbreznik	1,400,000	2013-2014
Javno zasebno partnerstvo	1,200,000	
Proračun MONM	200,000	
OŠ in vrtec na Malem Slatniku	1,185,000	2011-2014
Proračun MONM	1,185,000	
OŠ Center	1,000,000	2014
Proračun MONM	1,000,000	
Poslovni prostori za RIC	800,000	2011
Proračun MONM	800,000	
Vrtec Otočec	500,000	2014
Proračun MONM	500,000	

Izobraževanje in predšolska vzgoja. Sedem objavljenih projektov je ocenjenih na 9 milijonov evrov.

Vir: Uroš Lubej, Revija Park (2011).

Priloga D: Pridobivanje sredstev v obdobju 2011-2014

Projekti	Skupaj vrednost projekta	Plan 2011	Plan 2012	Plan 2013	Plan 2014
	3=4+5+6+7	4	5	6	7
Skupaj projekti	178.894.633	42.290.950	44.770.591	60.136.986	31.696.106
Tuji viri - skupaj	124.648.425	28.927.450	31.349.703	46.108.083	18.263.189
Državni proračun	19.482.738	4.224.346	4.102.326	9.241.271	1.914.795
Drugi viri-Kohezijski skladi	29.869.908	5.925.370	7.046.616	16.185.730	712.192
Drugi viri-Strukturni skladi EU-kultura, šport	8.781.279	3.000.000	2.000.000	1.750.000	2.031.279
Drugi viri-Strukturni skladi EU-kom. Infrastruktura	4.038.740	1.142.857	695.883	1.200.000	1.000.000
Drugi viri-ostale občine	3.120.760	704.877	704.877	1.706.082	4.923
Drugi viri-Ministrstvo za promet	27.205.000	3.480.000	4.800.000	10.525.000	8.400.000
Drugi viri-javno zasebno partnerstvo	32.150.000	10.450.000	12.000.000	5.500.000	4.200.000
Proračun MONM - skupaj	54.246.208	13.363.500	13.420.889	14.028.903	13.432.917

Vir: Razvojni načrt Mestne občine Novo mesto, posredovano od Ivo Kuljaj.